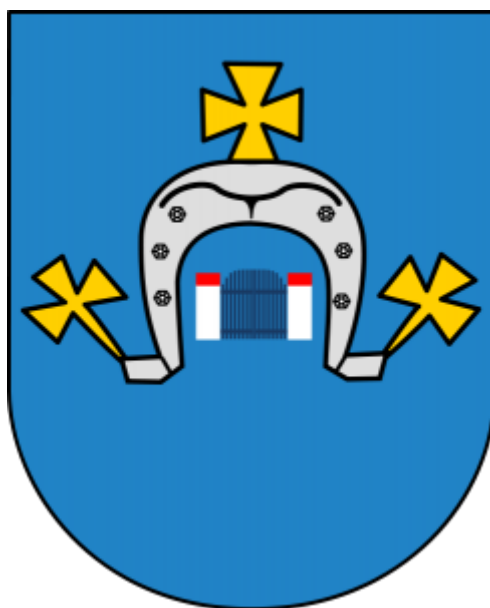

**GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY PŁONIAWY-BRAMURA
NA LATA 2018-2023**

Spis Treści

I. Wstęp.....	4
II. Procedura tworzenia	5
II.1 Uwarunkowania prawno - systemowe.....	5
II.2 Metodyka prac nad Strategią	7
III. Społeczno – gospodarcze uwarunkowania strategii.....	8
III.1 Charakterystyka gminy.....	8
III.2 Podmioty gospodarcze	9
III.3 Poziom życia ludności	10
III.4 Rodziny.....	13
III.5 Sytuacja dziecka	14
III.6 Prognoza demograficzna.....	16
III.7 Rynek pracy.....	23
III.8 Ochrona zdrowia.....	23
III.9 Edukacja i wychowanie.....	26
III.10 Sport i rekreacja	26
III.11 Organizacje pozarządowe	26
III.12 Kultura	27
III.13 Charakterystyka systemów pomocy społecznej.....	28
III.14 Bezpieczeństwo publiczne.....	36
III.15 Infrastruktura, transport i komunikacja	38
III.16 Ochrona środowiska.....	40
III.17 Zasoby mieszkaniowe	41
IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi.....	41
IV.1 Bezrobocie	53
IV.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.....	58
IV.3 Alkoholizm i narkomania	62
IV.4 Niepełnosprawność	67
IV. 5 Ubóstwo	70

IV.6 Szczególne uwarunkowania nasycenia problemami społecznymi	71
V. Analiza SWOT	74
VI. Cele strategii.....	76
VI.1 Cel główny	72
VI.2 Cele szczegółowe	77
VII. Planowany budżet.....	90
VIII. Harmonogram.....	91
IX. System wdrażania strategii.....	92
X. Monitoring.....	93
X.1 Termin okresowego przeglądu	93
X. 2 Zadania związane z przeglądem,	93
X. 3 Zarządzanie ryzykiem	94
XI. Ewaluacja.....	97
XII. Programy i projekty.....	98
Podsumowanie.....	99

I. Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcje działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych.

Samorząd lokalny, działający w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do jej kierunków – musi posiadać zdolność do rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa cel główny oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2018 –2023 z perspektywą do roku 2025 jest dokumentem planistycznym w sferze polityki społecznej na poziomie lokalnym, który ma na celu rozwiązanie kluczowych problemów społecznych. Stanowi jednocześnie wsparcie dla samorządu w sferze polityki społecznej. Dokument ten ma się przyczynić do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Niezbędnymi warunkami efektywnej realizacji zadań z zakresu polityki społecznej są: rzetelna diagnoza rzeczywistych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działań. Dla potrzeb opracowania Strategii w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym – zostały przeprowadzone badania ankietowe.

Diagnoza sytuacji społecznej i gospodarczej w gminie, przeprowadzona na potrzeby opracowania dokumentu strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także na analizie ankiet skierowanych do mieszkańców (losowo wybrani mieszkańcy) i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych edukacji.

Stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych oraz od aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej, pozarządowej i partnerów prywatnych.

II. Procedura tworzenia

II.1 Uwarunkowania prawne i systemowe

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. 2017 poz.1769,1985.). Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Określenie priorytetowych kierunków i działań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Płoniawy- Bramura na lata 2018-2023 jest kompatybilne z głównymi założeniami dokumentów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej i Polski, które wpływają na politykę społeczną i decydują o kształcie przedsięwzięć realizowanych w jej poszczególnych obszarach. Zaliczyć do nich możemy:

Poziom europejski :

Strategia Lizbońska;

Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;

Europejska Strategia Zatrudnienia.

Poziom krajowy:

Strategia Polityki Społecznej;

Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego;

Narodowa Strategia Spójności;

Strategia Rozwoju Kraju;

Krajowa Strategia Zatrudnienia;

Strategia Państwa Dla Młodzieży;

Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”;

Strategia Rozwoju Edukacji;

Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia;

Narodowy Program Zdrowia;

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani;

Krajowy Program Wychodzenia z Bezdomności i Rozwoju Budownictwa Socjalnego na lata 2009-2015;

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2017 roku, poz.1769 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 , poz. 1390 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U.2016 , poz. 1518 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. 2016,poz.1828);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 poz. 697 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Z 2016, poz. 546, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2016 , poz. 645 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 487 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz U.z 2015,poz.1390 .)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 poz.783 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U.2017, poz. 489 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U z 2017 r.,poz.180):
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r.o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U z 2016 r.,poz.1817 ze zm.)
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r.,o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3(Dz.U z 2016 r.,poz.157 ze zm.)
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U z 2017 r. poz.220).
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2011 r.o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U z 2017 r.,poz.2092)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U z 2017 r.,poz.1851),

- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin”Za życiem”(Dz.U z 2016 r.,poz.1860).

Podczas realizacji strategii odwołano się również do innych aktów prawnych ,min. z zakresu edukacji,kultury,ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoniawy – Bramura na lata 2018-2023 wpisuje się i odnosi do kanonu dokumentów polityki społecznej w wymiarze europejskim, krajowym i wojewódzkim. W zakresie rozwiązywania problemów społecznych szczególną wagę przypisuje się lokalnym programom, przyjętym uchwałą Rady Gminy Płoniawach - Bramurze.

Zaliczamy do nich:

- 1) Uchwałę nr 154/XXVIII/2016 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017
- 2) Uchwałę nr 253/XXVIII/2016 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Płoniawy -Bramura na rok 2017.
- 3) Uchwałę Nr 104/XVIII/2016 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018
- 4) Uchwałę Nr 233/XXXIV/2013 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 29 listopada 2013 roku w sprawie uchwalenia Roczno Programu współpracy Gminy Płoniawy -Bramura z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa wart. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2014 rok
- 5) Uchwałę nr 161/XXX/2017 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Płoniawy -Bramura na lata 2017-2021.
- 6) Uchwałę Nr 252/XXXVIII/2014 Rady Gminy Płoniawy – Bramura z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

II.2 Metodyka prac nad Strategią

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana w oparciu o zasadę partycypacji społecznej. W jej opracowanie zostali zaangażowani przedstawiciele środowiska lokalnego, którzy uczestniczyli w pracach nad dokumentem. Konstruując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną. Poczynając od diagnozy przez tworzenie założeń planistycznych po opracowanie systemu

monitoringu i ewaluacji zapisanych celów - proces opracowania strategii przebiegał w pięciu głównych etapach:

Etap I – Powołanie Zespołu ds. aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap II - Opracowanie diagnozy problemów społecznych, występujących w gminie

Etap III - Opracowanie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap IV - Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Etap V - Sporządzenie raportu z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych uwzględniającej rezultaty przeprowadzonych konsultacji.

Przy opracowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wykorzystano Metodę Aktywnego Planowania Strategicznego oraz analizę SWOT. Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

III. Społeczne – gospodarcze uwarunkowania strategii

III.1 Charakterystyka gminy.

Gmina Płoniawy-Bramura jest gminą wiejską, typowo rolniczą, położoną w powiecie makowskim w północnej części województwa mazowieckiego. Powierzchnia całkowita terenów gminy wynosi 13 485 ha i obejmuje 34 sołectwa, w tym 40 wsi. Największe to : Krasiniec, Węgrzynowo, Szczuki, Płoniawy-Bramura i Jaciążek. W części północnej i wschodniej rozmieszczone są wsie o znacznie mniejszej liczbie ludności. Obszar gminy 134,96 km², w tym użytki rolne 69%, użytki leśne 24%. Ze względu na to, że gmina jest typowo rolnicza, większość osób pracujących zatrudnionych jest w rolnictwie. Gmina graniczy z gminami: Czerwonka, Jednorzec, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Przasnysz, Sypniewo.

Obszar gminy wchodzi w skład Zielonych Płuc Polski. Jest to wydzielony region Polski północno-wschodniej, odznaczający się wysokimi walorami przyrodniczymi. Dzięki położeniu na północnym krańcu Niziny Mazowieckiej z dala od wielkich ośrodków przemysłowych, posiada wspaniały klimat. Duże zalesienie i przepływające dwie rzeki Orzyc i Węgierka stanowią o jej znakomitych walorach przyrodniczych. Ze względu na uwarunkowania środowiskowe i istniejącą tradycję, podstawową dziedziną gospodarczą

gminy jest rolnictwo. W gminie ponad 46% gospodarstw posiada powierzchnię do 5 ha ,co w obecnym stanie rentowności w tym sektorze powoduje większe ubożenie społeczeństwa.

III.2 Podmioty gospodarcze

Tabela nr 1 Liczba podmiotów gospodarczych w ostatnich trzech latach:

2015	2016	2017
190	197	173

Źródło: Dane z U.G.

Jak wynika z powyższych danych liczba podmiotów wzrosła w 2016 r. o 7 , natomiast zmniejszyła się w 2017 o 24 w stosunku do roku 2016 i o 17 w stosunku do roku 2015 .

Dynamika zmian:

Tabela nr 2 Liczba podmiotów rejestrowanych w latach (2015-2017):

2015	2016	2017
18	16	25

Źródło: Dane z U.G.

Tabela nr 3 Liczba podmiotów wyrejestrowanych w latach (2015-2017):

2015	2016	2017
25	28	14

Źródło: dane z U.G.

III.3 Poziom życia ludności

Brak jest jednolitych i twardych danych, które umożliwiłyby jednoznacznie określić poziom życia ludności gminy Płoniawy Bramura.

Tabela nr 4

Powody przyznania pomocy w latach 2014-2016

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
ubóstwo	203	206	172	629	600	490
bezrobocie	151	149	127	499	454	380
Długotrwała lub ciężka choroba	92	115	109	298	318	291
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	80	6	30	391	33	91
W tym: rodziny niepełne	24	1	21	80	2	57
Rodziny wielodzietne	54	5	2	321	31	14
alkoholizm	12	18	10	35	57	33
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0	3	3	0
Przemoc w rodzinie	7	6	6	35	35	35

Bezdomność	6	5	2	6	5	2
Zdarzenie losowe	1	9	0	3	18	0
niepełnosprawność	79	88	79	194	200	380

Źródło: Dane OPS

Z tabeli wynika, że w okresie minionych trzech lat dominują te same powody trudności życiowej klientów pomocy społecznej: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność. Ubóstwo jest złożonym zjawiskiem społecznym, przybierającym różne formy. Może więc przejawiać się brakiem środków finansowych, brakiem zasobów materialnych, brakiem godnych warunków mieszkaniowych, a nawet głodem. Złożony charakter ubóstwa polega na tym, iż wiąże się zazwyczaj z innymi problemami np. z bezrobociem, niepełnosprawnością, uzależnieniem, bezradnością. Ubóstwo jest więc postrzegane w kategoriach ilościowych takich jak np.: niskie dochody mimo zatrudnienia. Najprostsze ujęcie zagadnienia ubóstwa wskazuje na stan, w którym jednostka czy rodzina jest pozbawiona środków niezbędnych do zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych.

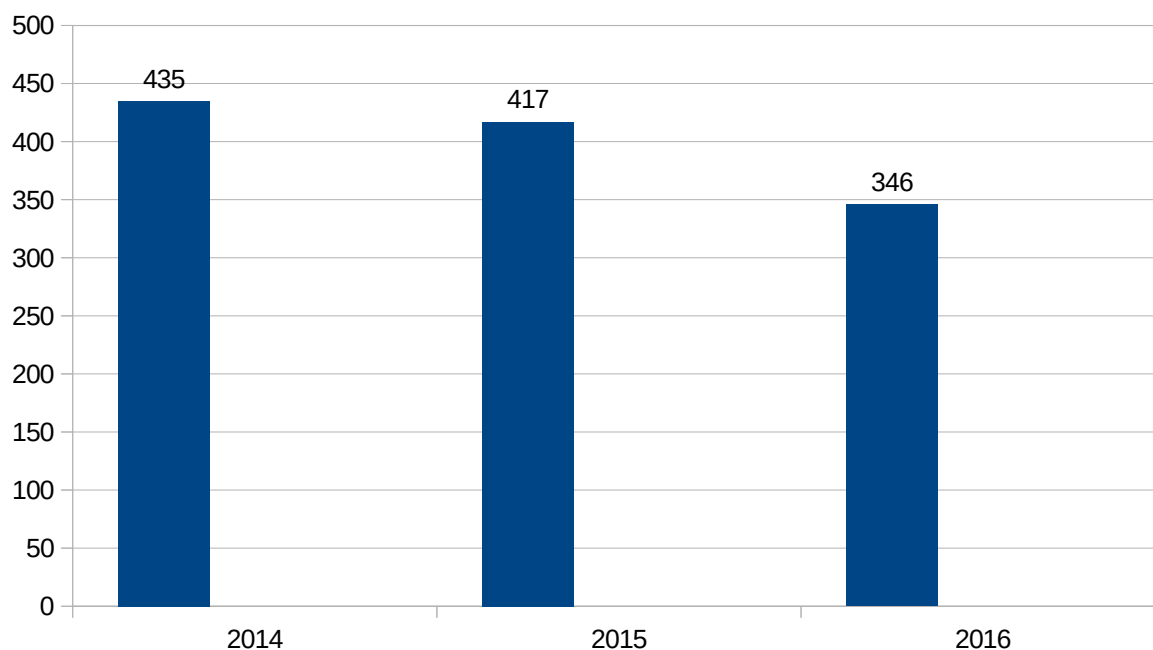
Tabela nr 5 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania.	435	417	346	764	734	618

Źródło :dane OPS

Analizując dane powyższe należy stwierdzić, że świadczenia przyznane rodzinom w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania znacznie się zmniejszyło i tak porównując do roku 2014 o 18 w 2015 aż o 89 rodzin w 2016 r.

Wykres Nr 1 Rzeczywista liczba rodzin objęta pomocą społeczną w latach 2014-2016

Źródło: dane OPS

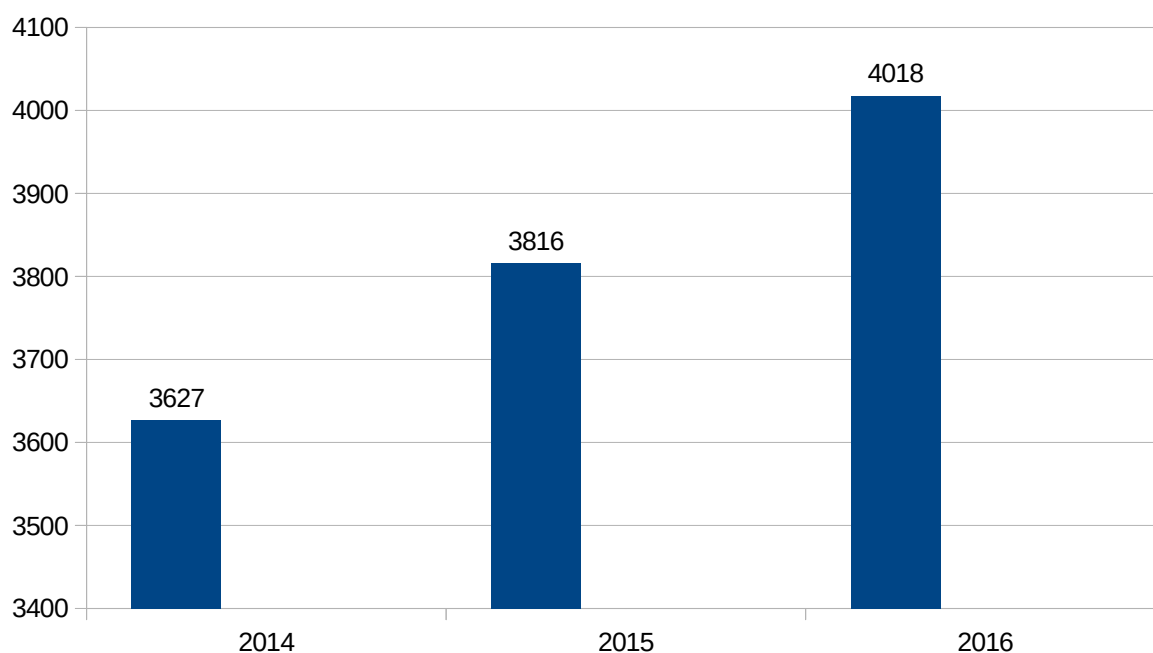
Tabela Nr 6 Dochody Gminy na 1 mieszkańca

2014	2015	2016
3627	3816	4018

Źródło: dane GUS

Porównując dane w wyżej wymienionej tabeli należy stwierdzić, że w 2016 roku dochody na 1 mieszkańca gminy znacznie wzrosły. Porównując rok 2015 do 2014 o 189 zł, natomiast porównując 2015 do 2016 o 202 zł.

Wykres Nr 2 Dochody Gminy na jednego mieszkańca w latach 2014-2016

Źródło: Dane GUS

III.4 Rodziny

Na terenie Gminy Płoniawy-Bramura jeszcze w wielu gospodarstwach domowych, funkcjonują rodziny wielopokoleniowe. Spowodowane to jest dużym bezrobociem, niskimi dochodami osiąganymi z pracy zawodowej, braku lokali socjalnych. W wielu rodzinach dochód z niezarobkowych źródeł utrzymania stanowi jedyny dochód w rodzinie.

Najważniejszymi problemami, które stanęły przed polską rodziną i stały się źródłem patologizacji życia są: brak właściwej edukacji i wychowania oraz odpowiednich wzorców osobowych, problemy materialne, problemy mieszkaniowe, uzależnienia, przemoc, młody wiek matek, wielodzietność rodzin, zwiększająca się liczba rozwodów, niechęć do zawierania związków małżeńskich, bierne i roszczeniowe postawy.

Te wszystkie zjawiska ograniczyły lub wręcz uniemożliwiły osiągnięcie odpowiedniego poziomu rozwoju emocjonalnego, wykształcenia oraz właściwych aspiracji życiowych sporej części młodego pokolenia. Sytuacja ta spowodowała, że prawidłowe funkcjonowanie wielu rodzin stało się pod znakiem zapytania.

W tych okolicznościach konieczne jest budowanie dobrze funkcjonującego systemu polityki prorodzinnej. Realizacja tego celu wymaga zastosowania takich rozwiązań, które

pozwoła zastąpić zasadę opiekuńczości państwa zasadą jego pomocy wobec rodziny. Podstawową przesłanką wyboru rozwiązań polityki prorodzinnej powinien być powszechny szacunek i akceptacja wartości rodzinnych oraz przekonanie, że wydatki na rzecz rodziny wychowującej dzieci stanowią inwestycję, która w przyszłości przyniesie społeczeństwu określone korzyści.

III.5 Sytuacja dziecka

Badania ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na terenie gminy placówkach oświatowych, miały na celu zdiagnozowanie środowiska szkolnego pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz realizacji działań opiekuńczo wychowawczych, profilaktycznych oraz leczniczych, prowadzonych względem dzieci i młodzieży.

Do analizy przedłożono 4 ankiety -wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów z następujących placówek oświatowych:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. A. Gołasia w Płoniawach -Bramurze,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. M .Skłodowskiej-Curie w Krasieńcu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września w Węgrzynowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im,Św. Stanisława Kostki w Chodkowie Wielkim.

Tabela Nr 7 Najczęściej występującym problemem na terenie szkoły oraz w domu rodzinnym uczniów wskazane w ankietach przez pedagogów szkolnych czy dyrektorów przedstawia poniższa tabela:

L/p	Cechy patologii społecznej	występuje Liczba ujawnionych przypadków	Nie występuje (w placówkach)
1.	Konflikty z rodzicami (opiekunami)	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	3
2.	Konflikty z rodzeństwem	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	3
3.	Konflikty z nauczycielami	Występuje -brak liczby ujawnionych przypadków	3
4.	Konflikty z kolegami szkolnymi	3	3

5.	kłamstwa	4	3
6.	wagary	Występują -brak liczby ujawnionych przypadków	3
7.	Alkoholizowanie się	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	3
8.	Narkotyzowanie się		4
9.	Palenie papierosów	Występuje -brak liczby ujawnionych przypadków	
10.	Ucieczki z domu	Występuje -brak liczby ujawnionych przypadków	
11.	kradzieże	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	
12.	Agresja i przemoc	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	
13.	autoagresja	Występuje -brak liczby ujawnionych przypadków	
14.	Przestępczość ujawniona		4
15.	Niszczenie mienia szkolnego	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	
16.	drugoroczność	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	
17.	Udział w grupach negatywnych	Występuje-brak liczby ujawnionych	

		<i>przypadków</i>	
18.	Opieka kuratora sądowego	Występuje-brak liczby ujawnionych przypadków	
19.	Przemoc w rodzinie	1	2
20.	Zaniedbanie przez dom	1	1
21.	Wykorzystywanie seksualne		4

Źródło: dane z ankiet pedagogów lub dyrektorów.

Jak wynika z powyższych danych ankietowani nie wskazali w ogóle występowania takich problemów jak: narkotyzowanie się, przestępczość ujawniona, wykorzystywanie seksualne. Natomiast pozostałe wymienione cechy patologii społecznej wskazali, że występują we wszystkich placówkach. Natomiast nie podano liczby ujawnionych przypadków w 3 placówkach. Możemy się domyślać, że nie prowadzą takiej statystyki.

We wszystkich placówkach jest zatrudniony pedagog szkolny, w trzech placówkach jest zatrudniony logopeda. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów. W dwóch placówkach prowadzona jest stołówka z zapleczem kuchennym. We wszystkich szkołach są prowadzone zajęcia dodatkowe min. dydaktyczno - wyrównawcze, SKS, koło muzyczne, zajęcia plastyczne, zajęcia pierwszej pomocy przedmedycznej, zajęcia sportowe, koło teatralne, taneczne. Wszystkie placówki szkolne prowadzi zajęcia profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy i agresji. Najważniejszymi problemami zachowań uczniów z obserwacji z zapisów monitoringu, rozmów z uczniami, nauczycielami, rodzicami są: relacje koleżeńskie, konflikty rówieśnicze, kłamstwa, wagary, palenie papierosów, bezrobocie rodziców, zaniedbania rodzinne. **Ankietowani wskazali jakie działania należy podjąć aby przeciwdziałać problemom uczniów w placówkach oświatowych są to min. profilaktyka uzależnień, profilaktyka przeciw agresji i przemocy w szkole i poza nią, bezpieczeństwo dzieci w szkole i poza nią, organizacja czasu wolnego, zdrowy styl życia, włączenie do współpracy rodziców.**

III.6 Prognoza demograficzna

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno-gospodarczy gminy.

Dane populacji gminy na przestrzeni trzech ostatnich lat:

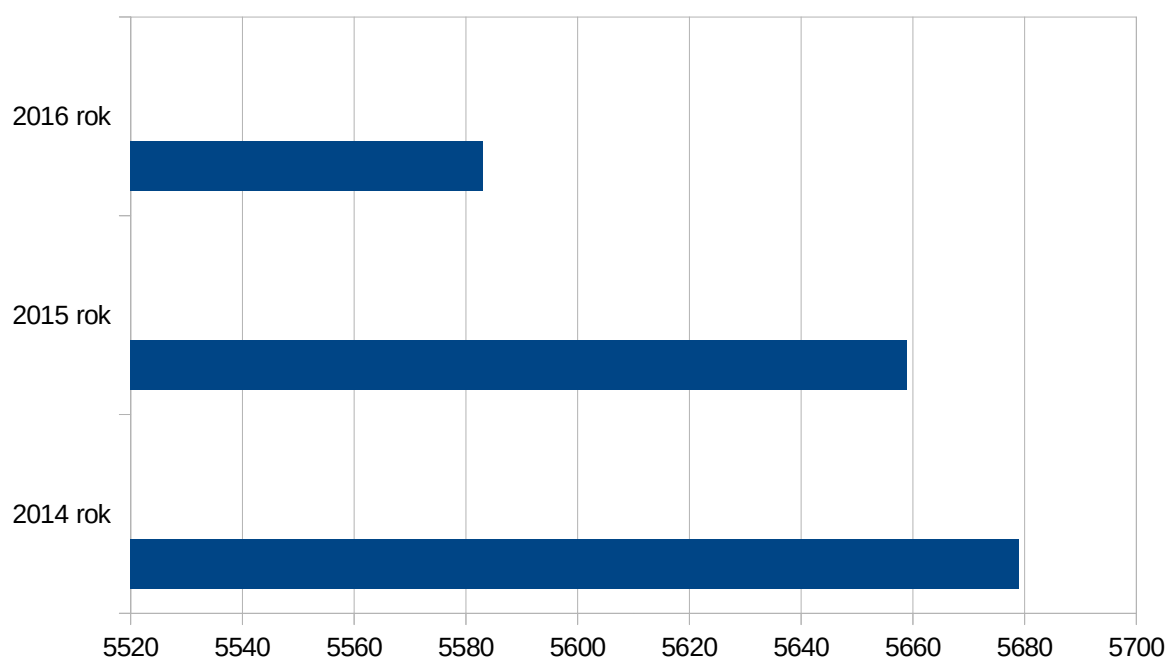
Tabela nr 8 Ogółem mieszkańcy (w osobach):

<i>Wyszczególnienie</i>	2014	2015	2016
--------------------------------	-------------	-------------	-------------

Ogółem	5 679	5 659	5 583
Kobiety	2 808	2 799	2 749
Mężczyźni	2 871	2 860	2 834

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2017 r.

Wykres nr 3 Ogółem mieszkańcy w latach 2014-2016

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2017 r.

Tabela nr 9 Struktura mieszkańców gminy według grup wiekowych - kobiety:

	0 – 17 lat	18 – 59 lat	60 lat i więcej
2014	537	1 574	697
2015	521	1 562	716
2016	485	1 534	730

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2017 r.

Dominującą grupę kobiet stanowią osoby w wieku 18-59 lat, na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku 60 i więcej lat, najmniejszy odsetek osób jest w wieku 0-17.

Tabela nr 10 Struktura mieszkańców gminy według grup wiekowych - mężczyźni:

	0 – 17 lat	18 – 64 lat	65 lat i więcej
2014	549	2000	322
2015	523	2011	326
2016	512	1983	339

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2017 r.

Dominującą grupę mężczyzn stanowią osoby w wieku 18-64 lat, na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku 0-17 lat, najmniejszy odsetek osób jest w wieku 65 lat i więcej.

Tabela nr 11 udział % wg wieku do ogółu mieszkańców mężczyzn

lata	Ogółem mieszkańcy	0-17 lat	18-64 lat	65 lat i więcej
2014	5679	9,7%	35,2%	5,7%
2015	5659	9,2%	35,5%	5,8%
2016	5583	9,2%	35,5%	6,1%

Źródło: dane OPS

Ponad 35% stanowią w gminie mężczyźni w wieku 18-64 lat. W ostatnich trzech latach.

Tabela nr 12 udział % wg wieku do ogółu mieszkańców kobiety

lata	ogół mieszkańców	0-17	18-59	60 lat i więcej
2014	5679	9,5%	27,1%	12,3%
2015	5659	9,2%	27,6%	12,7%

2016	5583	8,7%	27,5%	13,1%
------	------	------	-------	-------

Źródło: dane OPS.

Ponad 27% stanowią kobiety w wieku 18-59 lat. W ostatnich trzech latach

Na kolejnym miejscu są kobiety w wieku 60 lat i więcej ponad 13% .Najmniej stanowi kobiet w przedziale wiekowym 0-17 ponad 9 %.

Tabela nr 13 mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym,produkcyjnym,poprodukcyjnym w latach 2014-2016.

lata	Ogółem mieszkańców	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2014	5679	19,1%	62,9%	17,9%
2015	5659	18,4%	63,1%	18,4%
2016	5583	17,9%	63,0%	20,1%

Źródło : dane OPS

**wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat,mężczyźni 18—64 i więcej*

***wiek poprodukcyjny : kobiety w wieku 60 lat i więcej,mężczyźni 64 i więcej lat.*

Jak wynika z powyższych danych zwiększa się mieszkańców w wieku poprodukcyjnym , a zmniejsza się w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

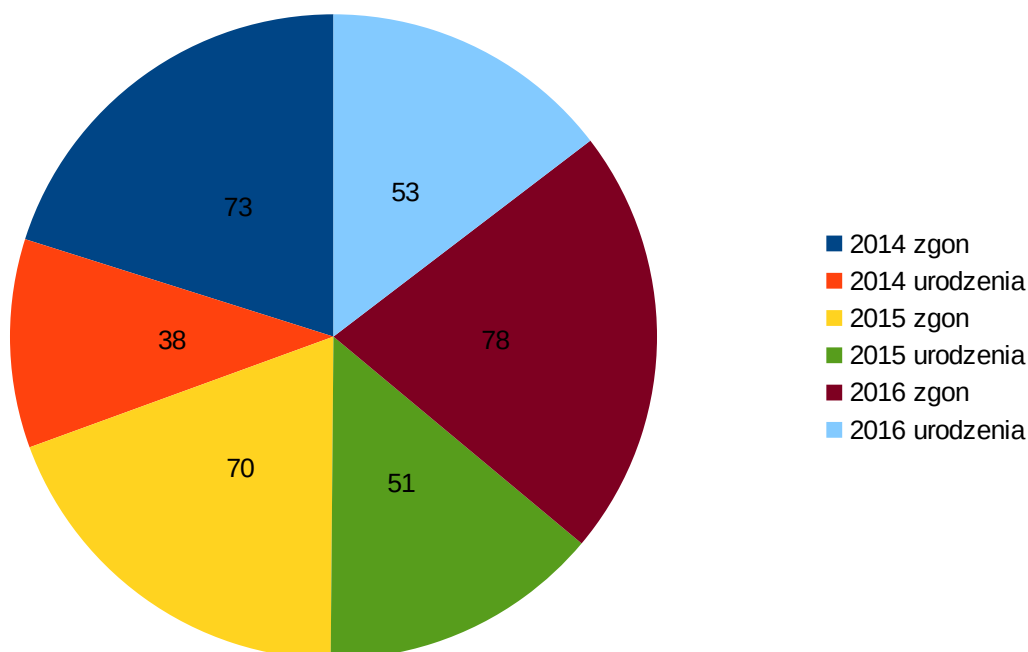
Tabela nr 14 Urodzenia i zgony w latach 2014 – 2016:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2014	38	73	- 35
2015	51	70	- 19
2016	53	78	- 25

Źródło: Dane z U.G

Jak widać w wyżej przedstawionej tabeli w gminie w ostatnich trzech latach najwięcej wystąpiło zgonów w 2016 roku porównując do roku 2015 o 8 ,natomiast porównując do 2014 roku o 5.Gmina Płoniawy-Bramura ma ujemny przyrost naturalny w ostatnich trzech latach w 2014 - - 35,w 2015-19,w 2016 - -25.

Wykres Nr 4 Urodzenia i zgony w latach 2014-2016

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie. Pierwsza z nich – korzystna – dotyczy zwiększającej się w gminie liczby urodzeń. Druga natomiast – niekorzystna – odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym i starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Pozyskane dane GUS za 2016 rok wskazują, że zarejestrowano 46 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 76 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Płoniawy-Bramura -30

Mieszkańcy gminy zawarli w 2016 roku 20 małżeństw, co odpowiada 3,6 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Stanu wolnego jest 29,5% mieszkańców gminy, w małżeństwie żyje 56,1%, 3,1% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11% to wdowy/wdowcy.

Dane statystyczne odnoszące się do procesów demograficznych zachodzących w gminie Płoniawy-Bramura każą zwrócić uwagę na niepokojące tendencje. Dotyczą one zarówno malejącego udziału w populacji gminy dzieci i młodzieży, jak również systematycznego wzrostu liczby osób starszych. Niepokój budzić może również saldo migracji. Należy też pamiętać, iż w przyszłości populacja seniorów będzie zasilana przez osoby, które zakończą aktywność zawodową. Osobom starszym trzeba będzie udzielić stosownej pomocy, zarówno materialnej, jak i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i

rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego. Jest to wezwanie dla władz lokalnych i instytucji pomocy społecznej.

III.7 Rynek pracy

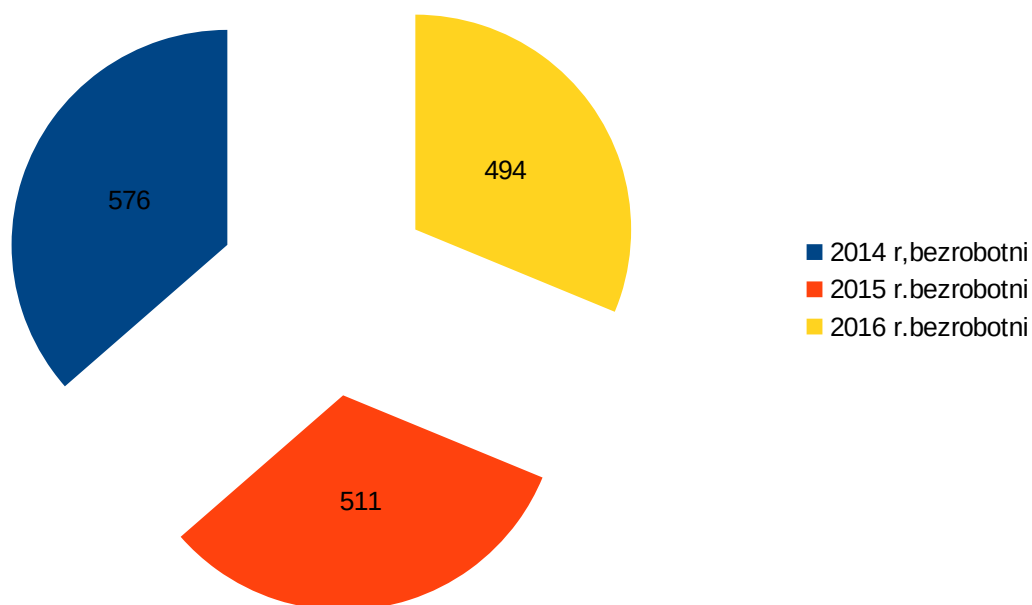
W gminie Płoniawy-Bramura na 1000 mieszkańców pracuje 87 osób, 52,3% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,7% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie w 2016 r. wyniosło 21,4% (23,8% wśród kobiet i 19,5% wśród mężczyzn). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy 382 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 56 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy – tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 326. 55,2% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 10,7% w przemyśle i budownictwie, a 10,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Powyższe dane uzyskano z GUS.

Bezrobocie w gminie Płoniawy-Bramura jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne. Jest jedną z ważnych kwestii społecznych, generujących powiększającą skalę ubóstwa wśród jednostek i rodzin.

Tabela nr 15 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w latach 2014-2016

lata	ogółem	kobiety	ogółem	Kobiety z prawem do zasiłku	Do 30 roku życia	W tym do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Powyżej 50 roku życia
2014	576	270	73	30	129	386	130	Brak danych
2015	511	233	38	16	179	110	375	123
2016	494	238	48	25	170	96	338	122

Źródło: dane PUP Maków Maz.

Wykres nr 5 Ilość osób bezrobotnych w latach 2014-2016

Na terenie Gminy Płoniawy-Bramura systematycznie zmniejsza się liczba osób bezrobotnych. Natomiast niepokojącym przejawem tendencji wzrastającej w kwestii bezrobocia jest znaczny wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych tj. pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, w miesiącu grudniu 2016 roku wynosił 68,4% ogółu bezrobotnych. Długotrwały brak pracy powoduje szybką degradację ekonomiczną jednostki czy rodziny, potęguję biedę oraz rozszerza sferę ubóstwa. Bezrobocie wywołuje negatywne skutki psychospołeczne. Wydłużenie się okresu pozostawania bez pracy powoduje nasilenie się zjawiska izolacji społecznej bezrobotnych, narastanie napięć i konfliktów w rodzinie, ograniczenie poparcia i aprobaty ze strony członków najbliższej rodziny.

Gmina Płoniawy-Bramura znajduje się w powiecie, w którym stopa bezrobocia należy do najwyższych w województwie mazowieckim. Pomimo podejmowania różnych form aktywizacji osób bezrobotnych, w dalszym ciągu sytuacja się pogarsza. Gmina Płoniawy-Bramura już od kilku lat aktywizowała swoich mieszkańców w formie prac społecznie użytecznych szkoleń i staży zawodowych. Wzrosło znacznie w latach 2014-2016 w stosunku do poprzednich lat zainteresowanie tworzeniem i rozwojem własnej przedsiębiorczości. Od 2008-2014 roku były realizowane projekty systemowe współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach których wsparcie w zakresie aktywnej integracji otrzymały 74 osoby.

Jednak bezrobocie w gminie Płoniawy-Bramura jest zjawiskiem, które pomimo, że maleje ale jeszcze nadal dotyka szerokie kręgi społeczne. Straty i skutki społeczne, które powoduje, są trudne do oszacowania.

Wnioski wraz z opisem dynamiki

Gmina Płoniawy –Bramura w ramach podjętych działań w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym powinna wzmocnić swoje działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu poprzez rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenie Gminy ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów ekonomii społecznej. Istotną kwestię stanowią tzw. „osoby

pracujące na czarno”, które statystycznie zawyżają statystykę bezrobocia. Dotychczas brak jest instrumentów regulujących tę kwestię. Z instrumentów aktywnej integracji korzystają tylko nieliczni. Zauważalne są mało skuteczne działania w zakresie ewaluacji dotychczas zrealizowanych działań w stosunku do pozyskanych rezultatów.

III.8 Ochrona zdrowia

Jednostki ochrony zdrowia działające na terenie gminy, zabezpieczają potrzeby mieszkańców w zakresie opieki podstawowej ludności. Natomiast skorzystanie z porad lekarzy specjalistów lub leczenia szpitalnego wymaga wyjazdu poza teren gminy. Na terenie gminy Płoniawy-Bramura znajdują się:

Przychodnia Lekarska „Remedium”, Przychodnia Rodzinna „MEDEOR”, Punkty apteczne w Płoniawach-Bramurze i w Krasińcu.

Ilość udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca w latach:

2014 -3

2015-4

2016-5

Źródło: dane GUS

Wśród społeczności lokalnej przeważają choroby: układu krążenia (nadciśnienie, choroby serca, cukrzyca, choroby tarczycy, choroby kręgosłupa, choroby psychiczne, choroby zwyrodnienia stawów, nowotwory). U dzieci i młodzieży: wady postawy, wady wzroku, alergie, choroby układu moczowego, otyłość).

W ramach profilaktyki prowadzone są badania bilansowe, badania okresowe, rozmowy indywidualne i pogadanki o tematyce zdrowotnej.

III.9 Edukacja i wychowanie

Edukacja rozumiana jest jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa, jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

W gminie sieć edukacyjną tworzą 6 – letnie Szkoły Podstawowe (4) i 3-letnie Gimnazja (2). Przy każdej szkole funkcjonują oddziały przedszkolne. Organizacja pracy szkół opiera się na arkuszach organizacji zatwierdzonych przez Wójta Gminy. Szkoły realizują podstawy programowe kształcenia ogólnego oraz zajęcia edukacyjne obowiązkowe i dodatkowe zgodnie z obowiązującymi ramowymi planami nauczania. W rozwoju szkolnictwa zasadniczą rolę odgrywają umiejętności zawodowe nauczycieli.

Tabela nr 16 Stan organizacji szkół podstawowych i gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017(SIO wg stanu na 31.03.2017 r.:

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Szkoły Podstawowe		
• Płoniawy-Bramura	8	132
• Węgrzynowo		
• Krasiniec	6	51
• Chodkowo-Wielkie	6	94
Razem:	6	28
	26	305
Gimnazja:		
• Płoniawy-Bramura	6	92
• Krasiniec		
	3	55
Razem:	9	147

Źródło: Dane z GZEAS

Tabela nr 17 Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w latach 2016 – 2017:

Wyszczególnienie	Liczba dzieci	„0”	Poniżej „0”
Oddziały przedszkolne:	150	60	90
• Płoniawy-Bramura	60	21	39
• Węgrzynowo	33	17	16
• Krasiniec	42	17	25
• Chodkowo	15	5	10

Źródło: Dane z GZEAS

Jak wynika z powyższych danych liczba uczniów Szkół Podstawowych w roku szkolnym 2016/2017 zmniejszyła się o 30 w stosunku do roku poprzedniego gdzie wynosiła - 375 uczniów. Natomiast w gimnazjach wzrosła o 9 uczniów.

W szkołach jest nauczanie indywidualne. Dotyczy to kilkoro dzieci w trakcie roku w każdej ze szkół. Bazę lokalową placówek oświatowych na terenie gminy można określić jako dobrą. Przy każdej szkole znajdują się hale sportowe, świetlice, biblioteka i stołówki. Szkoły są wyposażone w sprzęt komputerowy oraz pomoce dydaktyczne-edukacyjne. Przy każdej ze szkół jest nowoczesny plac zabaw. Budynki są na bieżąco remontowane i modernizowane w ramach posiadanych środków finansowych. Zgodnie z dyspozycją art.90 b ustawy o systemie oświaty udzielono uczniom pomocy w formie stypendiów o charakterze socjalnym. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, a także szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamieszkują na terenie Gminy Płoniawy-Bramura. Liczbę wypłaconych stypendiów przedstawiają niżej wymienione dane.

Tabela nr 18 Liczba wypłaconych stypendiów socjalnych w latach 2014 – 2016 oraz wysokość stypendium socjalnego na 1 ucznia:

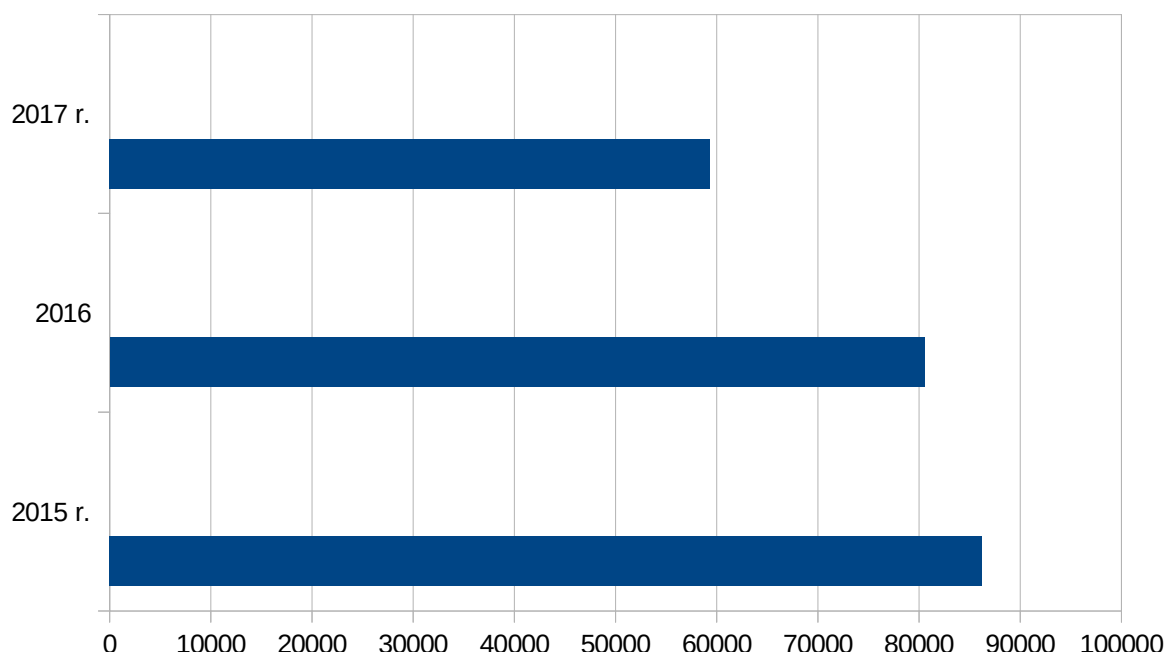
	2015		2016		2017	
	czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień	czerwiec	grudzień
Liczba wypłaconych stypendiów socjalnych	167	163	160	137	119	120
Wysokość stypendium socjalnego na 1 ucznia (zł)	256,56	266,24	300,86	236,61	252,17	244,38
Łączna kwota wydatkowana na stypendia (zł)	86 241,60		80 552,94		59 334,00	

Źródło: Dane z GZEAS

Jak widać z powyższej tabeli stopniowo maleje liczba wypłacanych stypendiów socjalnych. Z kolei wysokość stypendium socjalnego w poszczególnych latach jest różna. W m-cu czerwiec obserwujemy stopniowy spadek i tak w czerwcu 2017 roku wysokość stypendium socjalnego na 1 ucznia zmniejszyła się o 12,18 zł w stosunku do czerwca 2015 roku i o 156,48 zł w stosunku do roku 2016. Nieco inaczej sytuacja wyglądała w m-cu grudzień, początkowo nastąpił wzrost wysokości stypendium na 1 ucznia: w 2015 roku o 9,68 zł w porównaniu z rokiem poprzednim, a w grudniu 2016 roku wysokość stypendium na 1 ucznia spadła i nieco rośnie w 2017 roku porównując do roku 2016 o 7,77 zł.

Podobnie sytuacja wyglądała z całkowitą kwotą wydatkowaną na stypendia socjalne w roku 2015 wyniosła 86 241,60 zł w porównaniu z rokiem 2016, nastąpiło zmniejszenie o 5 688,66 zł, a w roku 2017 spadek o 26 907,60 zł w stosunku do roku 2015.

Wykres nr 6 Wyplacone stypendia w latach 2015-2017

III.10 Sport i rekreacja

Przy szkołach funkcjonują trzy hale sportowe, które są otwarte dla społeczności lokalnej, w których odbywają się różnego rodzaju zawody sportowe. Niezwykle ciekawym zjawiskiem krajobrazowym jest Góra Krzyżewska znajdująca się w obrębie wsi Krzyżewo-Borowe- najwyższe wzniesienie na Północnym Mazowszu. W czasie ładnej słonecznej pogody -z wieży kapliczki, wybudowanej na miejscu kościoła zburzonego przez wycofujących się Niemców w 1944 r. widać nawet zabudowania Ostrołki oddalonej ok.40 km. Ze względu na swoje położenie, warunki naturalne i klimatyczne, gmina staje się atrakcyjną dla rozwoju turystyki. Niezwykła rzeźba terenu, duże skupisko lasów oraz malowniczość dolin przepływających rzek: Orzyca i Węgierki powodują, że wzrasta zainteresowanie osób z zewnątrz działaniami rekreacyjnymi, jak i pod budowę infrastruktury technicznej.

III.11 Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Z bazy danych NGO wynika, że w gminie funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych, które

mogą stanowić lokalne partnerstwo dla działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. Tworzenie aliansów w działaniach społecznych jest niezbędnym elementem ich efektywności, stąd warto uwzględnić potencjał tkwiący w nieformalnych systemach lokalnego wsparcia.

Struktury pozarządowe działające na terenie gminy:

Ochotnicze Straże Pożarne: Jaciążek, Płoniawy-Bramura, Nowy - Podoś, Zawady Huta, Chodkowo-Wielkie, Prace, Rogowo, Stara Zblich, Węgrzynowo, Młodzianowo.

Na terenie Gminy Płoniawy-Bramura poza jednostkami ochotniczej straży pożarnej funkcjonują organizacje pozarządowe: Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły, Stowarzyszenie Rodów Chodkowskich, Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Lokalnego, Stowarzyszenie „U Nas w Ziołowej Zagrodzie” Stara Zblich. Z zaprezentowanej powyżej listy co najmniej kilka organizacji pozarządowych, które w obszarze swojej działalności mają działanie na rzecz poprawy jakości życia, różnych grup mieszkańców gminy, może stać się potencjalnym partnerem w rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie.

Samorząd gminy dysponuje uregulowaniami określonymi aktem prawa miejscowego przyjętego Uchwałą Nr 233/XXXIV/2013 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 29 listopada 2013 roku w sprawie uchwalenia Roczno Programu współpracy Gminy Płoniawy-Bramura z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2014 rok.

III.12 Kultura

Szeroką rozumiana działalność kulturalną w Płoniawach-Bramurze prowadzą: Gminna Biblioteka Publiczna z 2 Filiami (Węgrzynowo i Chodkowo-Wielkie), Szkoły i od 2013 roku działający Gminny Ośrodek Kultury Płoniawy-Bramura (GOK).

GOK – Uchwałą Nr 225/XXXIII/2013 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dn. 24.10.2013 r. nadano Statut Gminnemu Ośrodkowi Kultury. Z danych uzyskanych od Dyrektora tej placówki jego zadania to głównie: podejmowanie działań mających na celu rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych mieszkańców gminy, edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, organizowanie i koordynowanie działalności kulturalnej na terenie gminy. Przez GOK organizowane są liczne wydarzenia kulturalne, zajęcia dla dzieci w różnych grupach wiekowych oraz cykliczne imprezy. Odbywają się zajęcia rozwijające zainteresowania (taneczne, plastyczne, muzyczne). Warto dodać, że na terenie gminy odbywa się wiele cyklicznych przedsięwzięć kulturalnych. Do najpopularniejszych należy zaliczyć: Narodowe Czytanie, Dzień Kobiet, Warsztaty Wielkanocne dla dzieci, Spotkanie Wigilijne z Seniorami, Spotkania Profilaktyczne z dziedziny bezpieczeństwa, Koncert Patriotyczny, Koncert Kolęd i Pastorałek. Organizowane są również wyjazdy poza teren gminy: na basen, do teatru, do kina, na lodowisko itp. Przy GOK działa Zespół Wokalny oraz Zespół „BRAMURZANKI”. Działania kulturalne prowadzone przez GOK mają wdzięk społeczny, pomagają budować wzajemne węzły i poczucie integracji ze społecznością lokalną.

GBP - w Płoniawach - Bramurze posiada dwie filie biblioteczne - w Chodkowie Wielkim oraz w Węgrzynowie. Prowadzi działalność upowszechniającą kulturę poprzez organizowanie różnorodnych form popularyzacji książki i czytelnictwa. Biblioteka posiada

statut i jest wpisana do rejestru instytucji kultury, samodzielnie gospodarzy przydzielonym mieniem.

W wypożyczalni Gminnej Biblioteki Publicznej funkcjonuje katalog alfabetyczny i rzeczowy w układzie Unikalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Tworzony jest również elektroniczny katalog komputerowy, w 80% księgozbiorów wprowadzony jest do systemu bibliotecznego MAK +. System umożliwia założenie konta czytelnikom oraz przeglądanie katalogu, rezerwacje książek, sprawdzanie dostępności, nowości bibliotecznych za pomocą przeglądarki internetowej.

W bibliotece gromadzone są informacje o naszej gminie, wycinki z gazet, publikacje itp., z których można korzystać w czytelni. Ponadto do dyspozycji czytelników jest jeden komputer, na którym bezpłatnie można skorzystać z Internetu. W wyposażeniu biblioteki jest również drukarka, skaner, ksero, na terenie biblioteki jest sieć WiFi.

Biblioteka współpracuje z bibliotekami szkolnymi, jednostkami organizacyjnymi gminy, uczestniczy w akcji „cała Polska czyta dzieciom”, organizuje spotkania autorskie, imprezy czytelnicze „Noc czytania bajek”.

Oprócz swoich zadań statutowych z zakresu gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów, biblioteka organizuje liczne konkursy wystawy, prowadzi lekcje biblioteczne i obsługuje wycieczki do biblioteki.

Biblioteka prenumeruje czasopisma dla każdej z grup wiekowych oraz prasę lokalną, którą można wypożyczyć lub skorzystać z niej na miejscu. Korzystanie z czytelni utrzymuje się na dosyć stałym poziomie.

Bibliotekarze na bieżąco wprowadzają zakupione książki, opracowują je i włączają do księgozbioru, książki zaczytane i zniszczone usuwają za pomocą protokołów ubytków. Książki kupowane są według potrzeb czytelników, ze zwróceniem szczególnej uwagi na literaturę interesującą najliczniejsze grupy czytelnicze.

Dane źródłowe uzyskano z GBP Płoniawy – Bramura

III.13 Charakterystyka systemów pomocy społecznej

Charakterystyka pomocy społecznej oraz instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2, ust.1 u.o.p.s.).

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje podmioty odpowiedzialne za organizację pomocy społecznej. Są to organy administracji rządowej oraz organy administracji samorządowej tj.: gminy, powiaty, województwa. Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny bądź też jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum.

Jej celem jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Potrzeby to odczuwane braki, które mogą być uświadomione lub nieuświadomione, przy czym nieświadomość dotyczy w szczególności osób upośledzonych psychicznie i uzależnionych.

Niezbędność zaś oznacza biologiczną egzystencję, a także zaspokojenie różnorodnych potrzeb społecznych.

Zadania pomocy społecznej w gminie wykonuje jednostka organizacyjna gminy utworzona w 1990 roku – ośrodek pomocy społecznej. Wykonuje on zadania dwojakiego rodzaju w zakresie pomocy społecznej. Po pierwsze są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (art. 18), a po drugie zadania własne gminy (art. 17). Przy realizacji pierwszych ośrodek pomocy społecznej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę, zaś dla realizacji drugich istotne są ustalenia wójta gminy. Ośrodek podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integrację ze środowiskiem. Jest pierwszym i zasadniczym miejscem, do którego osoby będące w trudnej sytuacji zwracają się o pomoc.

Struktura organizacyjna

Ośrodek pomocy społecznej jest jednostką budżetową prowadzącą gospodarkę finansową według zasad obejmujących jednostki budżetowe zgodnie z ustawą o finansach publicznych. Podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy uwzględniający kwoty dochodów i wydatków przez Radę Gminy w uchwale budżetowej.

Ośrodkiem kieruje Kierownik, który odpowiada za całokształt działalności jednostki. W skład ośrodka wchodzi komórki organizacyjne składające się z samodzielnych stanowisk pracy, stanowisko kierownicze i stanowisko pomocnicze ds. obsługi.

Tabela nr 19 Struktura organizacyjna ośrodka.

Struktura organizacyjna ośrodka	Stanowiska	etaty
Dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1. Straszy inspektor ds. obsługi świadczeń rodzinnych. 2. Starszy referent ds. obsługi świadczeń i funduszu alimentacyjnego. 3. Referent ds. świadczeń wychowawczych	1 1 1
Dział pomocy środowiskowej i świadczeń pomocy społecznej	1. Specjalista pracy socjalnej. 2. Starszy pracownik socjalny 3. Asystent rodziny	2 1 1
Stanowiska kierownicze	1. Kierownik 2. Główny księgowy	1 1
Stanowiska pomocnicze ds. obsługi ośrodka	1. Sprzątaczką 2. pomoc administracyjną	1/2 1

Źródło: dane OPS

Formy pomocy społecznej

- Zasiłki okresowe,
 - Zasiłki stałe,
 - Zasiłki celowe i w naturze,
 - sprawienie pogrzebu
 - Posiłki,
 - Usługi opiekuńcze,
 - Domy Pomocy społecznej,
 - Świadczenia rodzinne w tym:
 - a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - b) urodzenia dziecka,
 - c) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu macierzyńskiego,
 - d) samotnego wychowania dziecka,
 - e) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - f) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - g) rozpoczęcia roku szkolnego,
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
 - i) dojazdu do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
2. świadczenia opiekuńcze:
- a) zasiłek pielęgnacyjny,
 - b) świadczenia pielęgnacyjne
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy
3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
4. Świadczenie wychowawcze 500+.
5. Fundusz alimentacyjny
6. Stypendia i zasiłki szkolne'
7. Karta Dużej Rodziny
8. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.
9. Pomoc żywnościowa.
10. wspieranie rodziny -pomoc asystenta rodziny
11. praca socjalna.

Tabela nr 20 Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego w latach 2014-2016.

wyszczególnienie	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
ogółem	3 145 264	3 224 209	3 616 645
W tym: w budżecie OPS	3 024 697	3 132 840	3 525 893

Źródło: dane ocena zasobów pomocy społecznej za w 2016 r.

W latach 2014-2016 środki finansowe przeznaczone na pomoc mieszkańcom uległy wahaniom, najwyższą wartość osiągając w 2016 roku – 3 616 645 zł. Dominującą pozycję wśród wydatków stanowiły kwoty przeznaczone na realizację świadczeń rodzinnych.

Wykres Nr 7 Środki finansowe na wydatki pomocy społecznej w latach 2014-2016

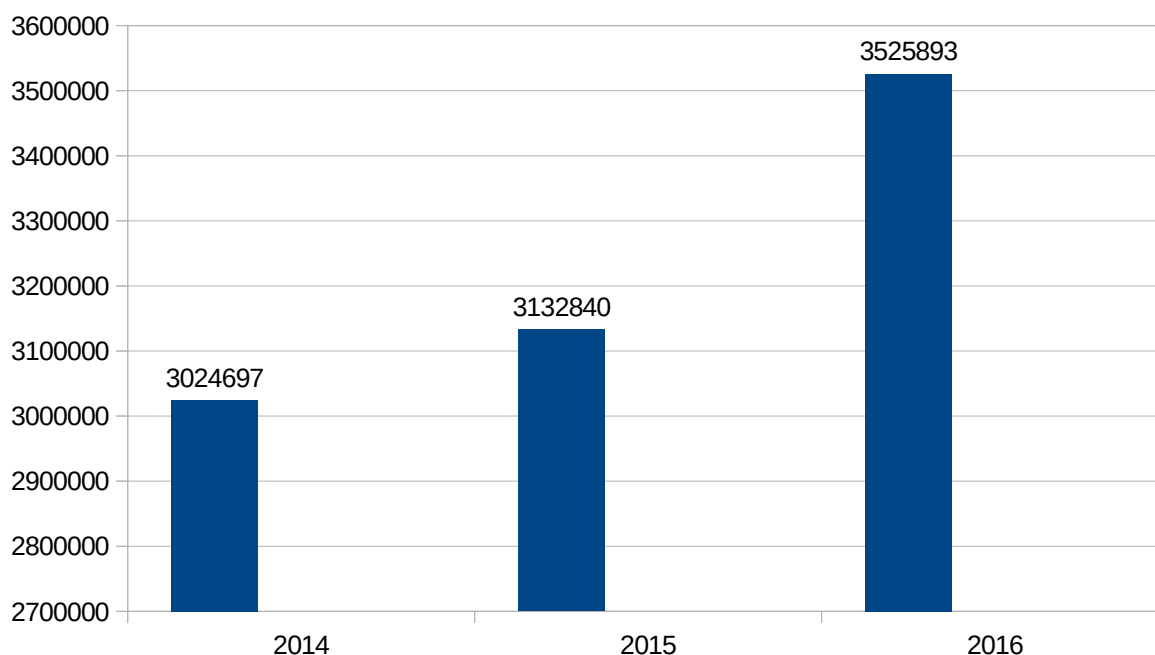
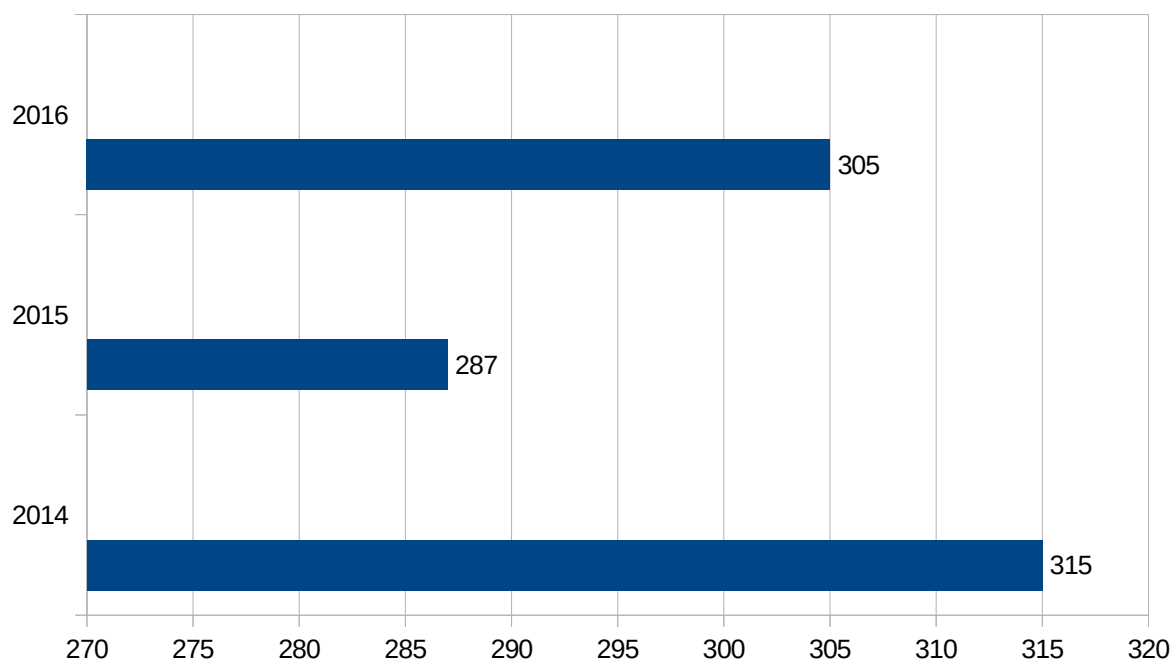

Tabela nr 21 Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w latach 2014-2016.

	2014	2015	2016
Liczba rodzin	315	287	305
Kwota świadczeń w złotych	1 008 941	950 569	1 076 338

Źródło: dane ocena zasobów pomocy społecznej 2016 r.

Wykres Nr8 Zasilki rodzinne i dodatki liczba rodzin w latach 2014-2016

Źródło: dane OPS

Tabela nr 22 Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	435	417	346
Liczba rodzin	245	243	210
Liczba osób w rodzinach	764	734	618
Udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy.	13,45%	12,97%	11,07%

Źródło: dane OPS

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2014-2016 zmniejszała się z roku na rok i wyniosła w ostatnim roku analizy 618 osób.

Tabela nr 23 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016.

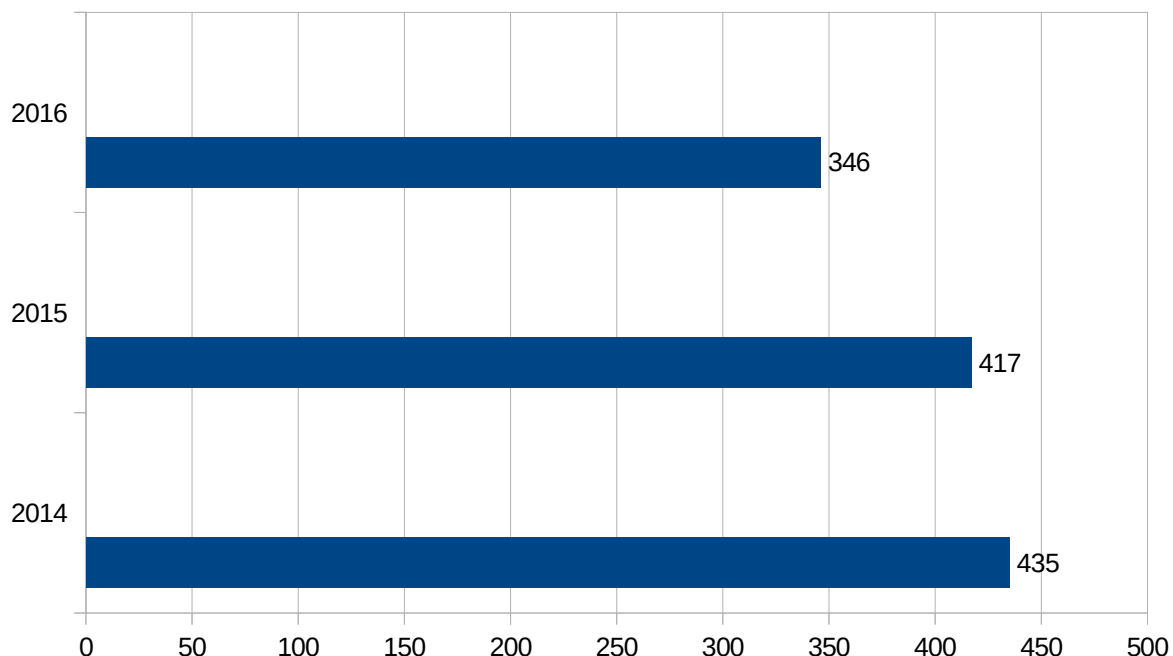
Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
--------------------	---	---------------	-------------------------

	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	435	417	346	245	243	734	764	734	618
W tym: świadczenia pieniężne	182	169	127	174	170	125	466	434	253
świadczenie niepieniężne	256	255	224	130	133	113	576	588	475
Świadczenie przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę									
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	0	0	0	82	114	79	226	290	197
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	0	0	0	41	52	28	85	85	55
liczba kontraktów socjalnych	0	0	0	14	12	0	14	0	0

Źródło: dane OPS

Analizując dane powyższe należy stwierdzić, że świadczenia przyznane rodzinom w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania w 2016 roku zmniejszyło się o 35 rodzin porównując z rokiem 2014 i o 33 rodziny porównując z rokiem 2015 r.

Wykres Nr 9 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016

Źródło: dane OPS

Klienci Ośrodka Pomocy Społecznej

Pomoc w różnej formie kierowana jest do indywidualnego klienta/rodziny -mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura. Przyznanie pomocy następuje na podstawie złożonego wniosku przez klienta, przeprowadzonego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego i podjęcia decyzji administracyjnej przez kierownika lub osobę upoważnioną przez wójta na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej.

Tabela nr 24 Obszary problemowe przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2016,.

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
----------------------------------	---------------	-------------------------

	2014	2015	2016	2014	2015	2016
ubóstwo	203	206	172	629	600	490
bezrobocie	151	149	127	499	454	380

niepełnosprawność	79	88	79	194	200	380
Długotrwała lub ciężka choroba	92	115	109	298	318	291
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	80	6	30	391	33	91
W tym: rodziny niepełne	24	1	21	80	2	57
Rodziny wielodzietne	54	5	2	321	31	14
alkoholizm	12	18	10	35	57	33
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0	3	3	0
Przemoc w rodzinie	7	6	6	35	35	35
bezdomność	6	5	2	6	5	2
Zdarzenie losowe	1	9	0	3	18	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	48	0	0	277
W tym wielodzietność	0	0	47	0	0	272

Źródło: dane OPS

W okresie minionych trzech lat dominują następujące powody trudności życiowych klientów pomocy społecznej: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez OPS wpływały na formę udzielonego wsparcia.

III.14 Bezpieczeństwo publiczne

Na bezpieczeństwo publiczne wpływa ogół warunków i instytucji chroniących życie zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócić normalne funkcjonowanie obywateli, godzącymi w powszechnie przyjęte normy postępowania²⁴(encyklopednia.pwn.pl/haslo/3876790/bezpieczenstwopubliczne.html).

W zakresie analizy strategicznej gminy istotne znaczenie mają zagrożenia o charakterze wewnętrznym: wykroczenia przeciw prawu, zwłaszcza przestępczość, a także konflikty i napięcia społeczne, które mogą rodzić poczucie niesprawiedliwości oraz braku bezpieczeństwa. Specyficznym przejawem tego stanu jest przemoc w rodzinie.

O stan bezpieczeństwa na terenie Gminy Płoniawy-Bramura dbają przede wszystkim:

- Komenda Powiatowa Policji w Makowie Maz., której zadaniem jest pilnowanie przestrzegania prawa i ściganie przestępców, jak również zapewnienie ochrony i pomocy w sytuacjach kryzysowych zarówno wobec ludzi jak i mienia;
- straż pożarna - formacja przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Tabela nr 25 Kategorie przestępstw popełnionych w latach 2015-2017

L/p	Kategorie przestępstw popełnionych przez mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura	2015	2016	2017
1	Kradzieże z włamaniem	5	1	3
2	Kradzieże mienia	11	1	4
3	Przemoc domowa (znęcanie się nad rodziną)	2	4	0
4	Ilość osób zatrzymanych nietrzeźwych	8	7	9
5	pobicia	1	0	0
6	Przestępstwa narkotykowe	0	1	0
7	Nietrzeźwi kierujący pojazdem	21	21	17

Dane źródłowe: KPP Maków Maz.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić ,iż najwięcej jest nietrzeźwych kierujących pojazdem,co jest niepokojącym zjawiskiem ,następnie kradzieży mienia i zatrzymanych nietrzeźwych.

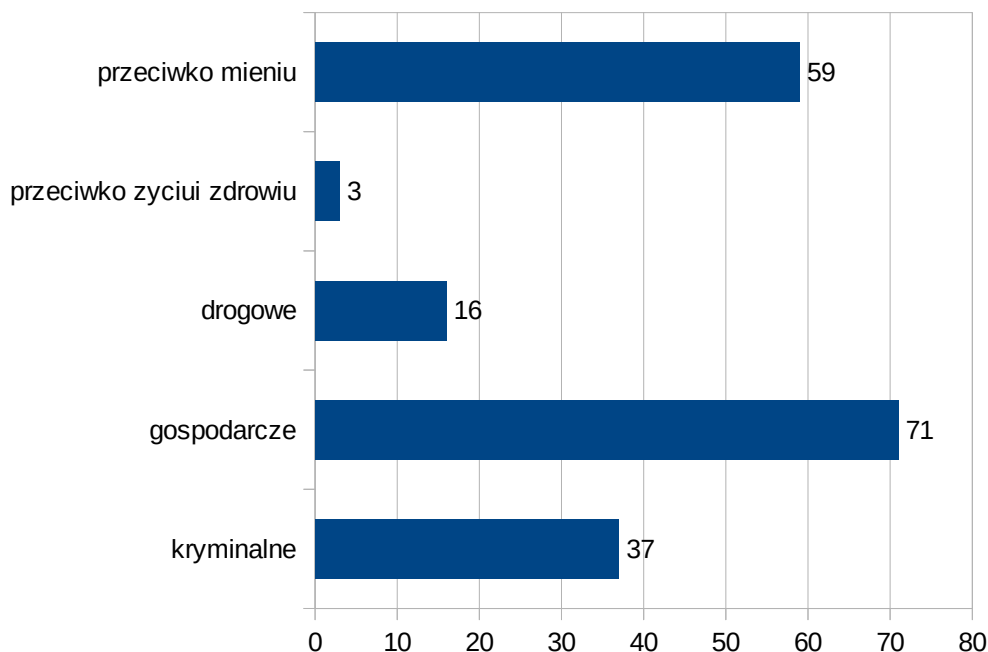
Przestępstwa popełnione na terenie gminy stan na koniec 31.12.2016 r.

W 2016 roku w gminie Płoniawy-Bramura stwierdzono szacunkowo 129 przestępstw. Oznacza to ,że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 23,23 przestępstw. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie wynosi 88,50% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa mazowieckiego oraz od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze gospodarczym - 12,80 (wykrywalność 97%) oraz przeciwko mieniu-10,69(wykrywalność 80%)W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze kryminalnym -6,63 (66%),drogowe-2,81 (99%),oraz przeciwko zdrowiu- 0,55 (98%).

Dane uzyskane z GUS stan na 31.12.2016 r.)

wykres nr 10 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) -Gmina Płoniawy-Bramura stan na 31.12.2016 r.

Źródło: dane GUS stan na 31.12.2016 r.

Prezentowane wyżej dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura .

Tabela nr 26 działania prowadzone przez Policję na rzecz bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Płoniawy-Bramura w latach 2015-2017

lata	Rodzaj działań
2015	<u>Przeprowadzono 63 spotkania</u> środowiskowe z mieszkańcami gminy w trakcie których omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym.
2016	<u>przeprowadzono 75 spotkań</u> środowiskowych z mieszkańcami gminy w trakcie których omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym
2017	<u>Przeprowadzono 67 spotkań</u> środowiskowych z mieszkańcami w trakcie których omawiano zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym

Źródło: dane KPP Maków Maz.

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy Płoniawy – Bramura odpowiedzialny jest Dzielnicowy Policji w Krasnosielcu.

III.15 Infrastruktura, transport i komunikacja

Układ drogowy

Na system komunikacyjny gminy Płoniawy Bramura składa się wyłącznie układ drogowy. Brak jest bowiem na terenie gminy linii kolejowej, płynąca przez obszar gminy rzeka Orzyc nie jest wykorzystywana jako szlak wodny do przewozu towarów czy pasażerów (przechodzi przez nią jedynie szlak kajakowy).

Drogi krajowe

Nadrzędny układ drogowy gminy tworzą drogi :

- droga krajowa nr 599 Biskupiec – Szczytno- Przasnysz- Pułtusk, IV klasy technicznej o funkcji regionalnej, na której odbywa się ruch o charakterze tranzytowym. Droga realizuje połączenia ośrodków powiatowych (Pułtusk, Maków Maz., Przasnysz,) ze Szczytnem w kierunku na Mazury. Posiada nawierzchnię bitumiczną w średnim stanie technicznym, szerokość jezdni 6,0 m. Długość odcinka na terenie gminy wynosi 7,60 km.

Drogi wojewódzkie

- droga wojewódzka nr 625 Przasnysz- Łazy- Krasnosielec – Nowa Wieś – Ostrołęka, V klasy technicznej o funkcji regionalnej. Droga stanowi powiązanie ośrodków powiatowych (Przasnysza i Ostrołęki). Posiada nawierzchnię bitumiczną o średnim stanie technicznym., szerokość jezdni wynosi 6,0 m. Długość odcinka na terenie gminy wynosi 4,50 km.

Drogi powiatowe

Podstawowy układ drogowy gminy stanowią drogi powiatowe i gminne. Do dróg powiatowych zaliczone zostały następujące drogi:

- **28335** Płoniawy - Kuchny – Grzybki. Długość odcinka drogi na terenie gminy wynosi 10,6 km.

- **28345** Krasne - (granica byłego woj.) - Szczuki –Płoniawy. Długość odcinka drogi na terenie gminy wynosi 7,1 km.
- **28346** Szlasy Bure - Kalinowiec- Jaciążek. Długość odcinka na terenie gminy wynosi-4,9 km.
- **28347** Węgrzynowo – Bogdalec – granica byłego woj. Długość odcinka na terenie gminy - 2,4 km.
- **28348** Młodzianowo - Płoniawy – Łazy. Długość odcinka na terenie gminy wynosi - 12,6 km.
- **28349** Ulaski – Krasnosielc. Długość odcinka na terenie gminy wynosi 8,0 km.
- **28350** Jaciążek - Krzyżewo Jurki. Długość odcinka na terenie gminy wynosi - 6,8 km.
- **28351** Gąsewo – Płoniawy. Długość odcinka drogi na terenie gminy wynosi 8,1 km.

Ogólna długość dróg powiatowych na terenie gminy Płoniawy Bramura wynosi 60,5 km.

Podział tych dróg według stanu nawierzchni jest następujący:

- drogi powiatowe o nawierzchni bitumicznej - (drogi o nawierzchni twardej ulepszonej) – 42,5 km;
- drogi powiatowe o nawierzchni żwirowej - 14 km;
- drogi powiatowe o nawierzchni gruntowej – 4,0 km.

Drogi gminne

Układ dróg gminnych wyszczególnionych w wykazie opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Ostrołęckiego z dn. 30. 06. 1987 roku nr 8, poz. 109 stanowią drogi:

- 28 344 Płoniawy Rogowo,
- 2826001 Węgrzynowo –Elżbiecin,
- 2826002 Młodzianowo – Bogdalec,
- 2826003 Węgrzynowo – Krasne,
- 2826004 Krzyżewo – Zawady – Sulicha,
- 2826005 Podoś Stary – Suche,
- 2826006 Zblich Helenowo,
- 2826007 Kuchny – Prace
- 2826008 od drogi powiatowej (Kuchny – Płoniawy) - Suche,
- 2826009 Bobino – do drogi powiatowej (Grądy - Klin),
- 2826010 Węgrzynowo – Kobylin,
- 2826011 Grzybki – Bobino,
- 2826012 Kalinowiec- Szlasy,
- 2826013 od drogi powiatowej (Młodzianowo – Łazy)- Kobylinek,
- 2826014 Załogi – Frankowo,
- 2826015 Chodkowo – Bobino.

Łączna długość dróg gminnych na terenie gminy wynosi 52,4 km. Z uwagi na rodzaj nawierzchni występuje następujący podział dróg gminnych:

- drogi o nawierzchni twardej ulepszonej – 6,2 km (12%),
- drogi o nawierzchni gruntowej ulepszonej (żwirowej) – 15,3 km (29%),
- drogi o nawierzchni gruntowej nie ulepszonej (gruntowa naturalna) – 30,9 km (59%).

Komunikacja zbiorowa

Pasażerską komunikację zbiorową gminy stanowi transport autobusowy. Przez teren gminy przebiegają trasy autobusowe PKS, dalekobieżne oraz lokalne.

Transport towarowy

Przewozy masy towarowej na terenie gminy odbywają się głównie taborem samochodowym. W związku z rozwojem działalności gospodarczej, firm przewozowych, spółek, oraz działalności prowadzonej przez osoby fizyczne wykonujących we własnym zakresie przewozy ładunków zmniejszyło się w stosunku do lat ubiegłych zapotrzebowanie jednostek gospodarczych na wyspecjalizowane usługi transportowe, świadczone dotychczas przez duże firmy przewozowe np. PKS. Mieszkańcy gminy korzystają ze środków komunikacji i transportu umożliwiających połączenie z gminą Płoniawy-Bramura oraz z miastami sąsiednimi. Na terenie gminy transport i komunikacja nie są jednak dobrze rozwinięte. Obecnie funkcjonuje tylko kilka linii autobusowych umożliwiających komunikację pomiędzy poszczególnymi miejscowościami gminy. Większość ma słabe połączenie komunikacyjne.

Przez obszar gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

III.16 Ochrona środowiska

Na terenie gminy Płoniawy – Bramura ochroną prawną objęto 4 pomniki przyrody: trzy drzewa (jesion wyniosły, wiąz polny i dąb „Bartek”) oraz jeden krzew (jałowiec pospolity).

Gmina posiada oczyszczalnię ścieków komunalnych i przemysłowych.

Tabela Nr 27 Ludność w % ogółu ludności -korzystająca z instalacji:

instalacje	2014	2015	2016
wodociągowa	77,2%	77,8%	77,9%
kanalizacyjna	22,5%	22,6%	22,5%

Źródło: dane GUS

Gospodarka ściekowa

Liczba oczyszczalni ścieków w gminie w 2016 r. wyniosła: 1

liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wyniosła: 1874

gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w 2016 r.

- instalacje i urządzenia:

zbiorniki bezodpływowe 1250

oczyszczalnie przydomowe 237

Dane pozyskane z GUS.

III.17 Zasoby mieszkaniowe

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejedno krotnie zakreślają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych. W analizowanym okresie gmina Płoniawy-Bramura posiadała w swoich zasobach mieszkań komunalnych – 3. Nie posiada mieszkań socjalnych.

tabela nr28 zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2015-2016.

	2015	2016
mieszkania*	1827	1832
Przeciętna powierzchnia użytkowa* 1 mieszkania w m ²	77,7	78,0

Źródło: dane GUS

*na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Tą formę pomocy udziela Urząd Gminy Płoniawy-Bramura. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 29 Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2014-2016

	2014	2015	2016
Liczba gospodarstw domowych	28	25	24
Kwota świadczeń w złotych	30 834	24 449	21388

Źródło: dane ocena zasobów pomocy społecznej 2016 r.

Liczba gospodarstw domowych w 2015 r. zmniejszyła się o 3 natomiast w 2016 o 4 gospodarstwa domowe porównując do roku 2014. Wysokość świadczeń również uległa zmniejszeniu.

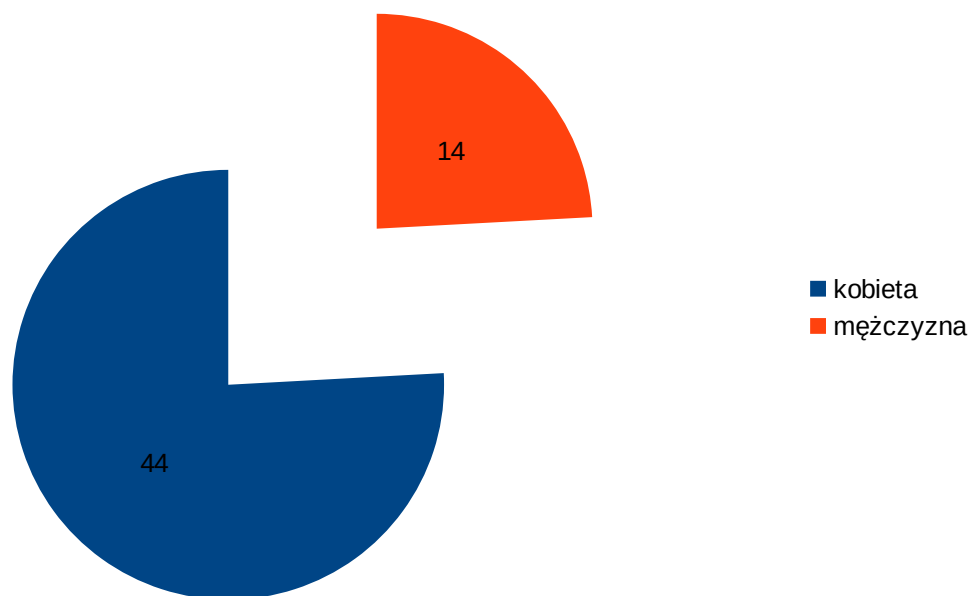
IV. Diagnoza sytuacji społecznej wraz z wnioskami końcowymi

Wyjściowym materiałem diagnostycznym dla budowanej strategii była analiza badawcza problemów społecznych, odnosząca się do głównych uwarunkowań zewnętrznych ogólnej sytuacji gminy oraz uwarunkowań wewnętrznych obszaru pomocy społecznej. Do analizy danych o problemach posłużyły sprawozdania uwzględniające liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w rozbiciu na poszczególne problemy społeczne, sprawozdania z wykonania programów wykonawczych.

Opracowywanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opiera się na założeniu i koncepcji poprawy sytuacji w gminie i nie może powstać jedynie w oparciu o analizę samych sprawozdań ani sugestii zewnętrznych specjalistów. Istotne znaczenie ma poznanie opinii mieszkańców. Dlatego też do pracy nad dokumentem zaangażowana została społeczność lokalna. Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie gminy. Materiałem wyjściowym do prac nad opracowaniem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Płoniawy – Bramura na lata 2018-2023, była analiza sprawozdawczości Ośrodka Pomocy Społecznej Płoniawach - Bramurze, ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2014-2016, dane z Urzędu Gminy Płoniawach - Bramurze, Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Mazowieckim, Głównego Urzędu Statystycznego i Banku Danych Lokalnych. Od 20 listopada do 21 grudnia 2017r. zostały przeprowadzone za pomocą ankiety badania dotyczące opinii mieszkańców Gminy Płoniawy-Bramura na temat występujących problemów społecznych w gminie. Respondenci zostali wybrani w sposób losowy. W rezultacie w badaniach wzięło 58 mieszkańców.

Ankietowani stanowili grupę reprezentującą mieszkańców Gminy Płoniawy – Bramura w każdym przedziale wiekowym, w każdej formie aktywności zawodowej oraz o różnych poziomach wykształcenia. Dzięki tak dobranej grupie respondentów został uzyskany pogląd na aktualne problemy społeczne istniejące w gminie, z jakim borykają się mieszkańcy wszystkich grup społecznych. Każda osoba miała możliwość wypowiedzenia się co do istniejących problemów społecznych, jak również miała możliwość naświetlenia problemów ukrytych, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie.

Wykres 11: Struktura płci respondentów badania ankietowego.

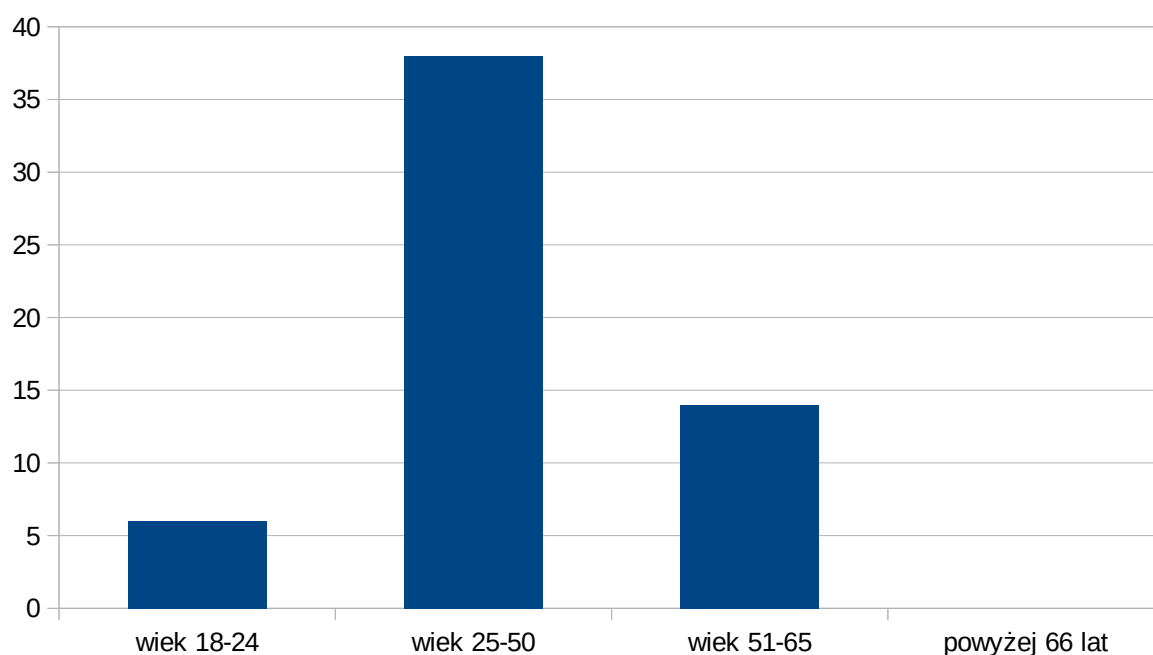

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

Tabela nr 30 Płeć respondentów

Płeć	liczba respondentów	% respondentów
Kobieta	44	76%
Mężczyzna	14	24%

Wykres 12: Struktura wieku respondentów badania ankietowego.

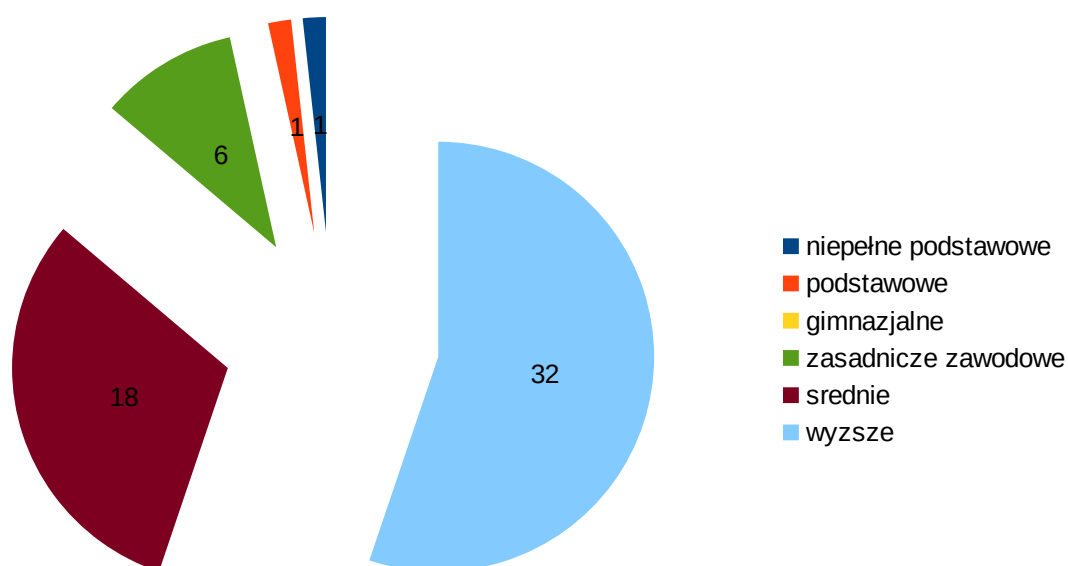
Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy

Tabela nr 31 Wiek respondentów

Wiek	liczba respondentów	% respondentów
18-24	6	10%
25-50	38	66%
51-65	14	24%
powyżej 65	0	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

Wykres 13: Struktura wykształcenia respondentów badania ankietowego.

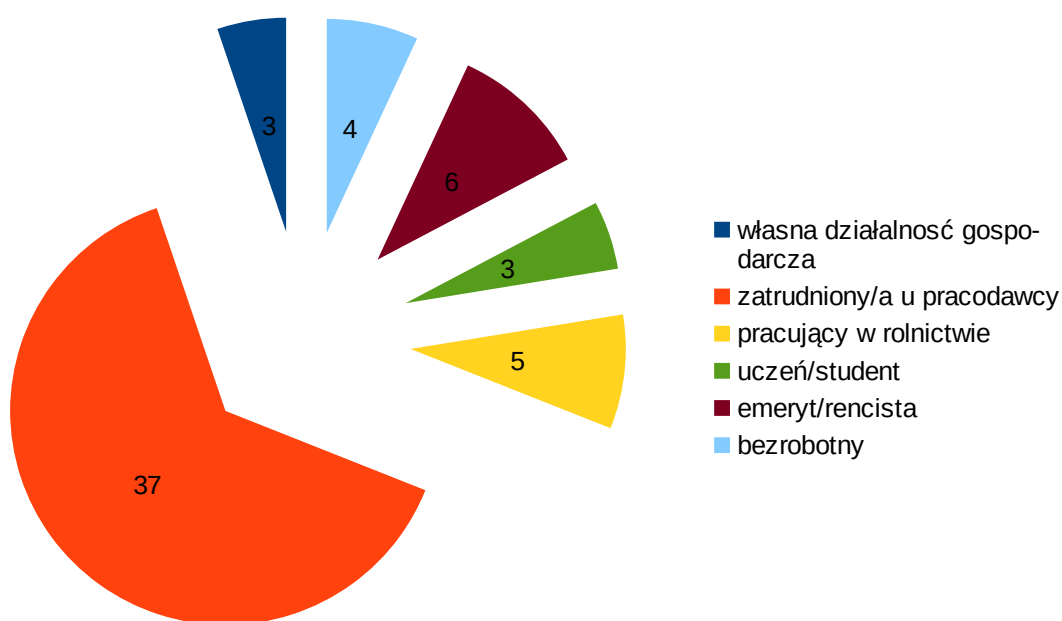

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

Tabela nr 32 Wykształcenie Respondentów

Wykształcenie	liczba respondentów	Stosunek liczby osób badanych ze wskazanym wykształceniem do ogólnej liczby badanych wyrażony w procentach
Niepełne podstawowe	2	3%
podstawowe	0	0%
gimnazjalne	0	0%
zasadnicze zawodowe	6	10%
średnie	18	31%
wyższe	32	55%

Wykres 14: Struktura respondentów badania ankietowego pod względem aktywności zawodowej.

Tabele nr 33 Aktywność Respondentów

Status na rynku pracy	liczba respondentów	% respondentów
własna działalność gospodarcza	3	5%
zatrudniony/a u pracodawcy	37	64%
pracujący/a w rolnictwie	5	9%
Uczeń/student	3	5%
Emeryt/rencista	6	10%
Bezrobotny	4	7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy

Odpowiedz Respondentów na pytanie 1 "Jak ocenia Pan/Pani warunki życia w gminie?"

Tabela Nr 33 Ocena warunków życia mieszkańców gminy.

Bardzo dobrze	dobrze	Raczej dobrze	średnio	Raczej źle	źle	Bardzo źle
2	13	26	12	2	0	0

Źródło: dane na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy

Analizując odpowiedzi Respondentów na pytanie Nr 1 „Jak ocenia Pan/Pani warunki życia mieszkańców w gminie?”. Uzyskano następującą odpowiedź: 44,8% udzieliło odpowiedzi raczej dobrze, 22,4% dobrze, 20,7% „średnio”, 3,4% bardzo dobrze, 3,4% raczej źle. Z powyższych danych można wywnioskować, że w gminie żyje się raczej dobrze i dobrze.

Tabela 34: Struktura odpowiedzi na pytanie Nr 2 „Czy dostrzega Pan/Pani w gminie niżej wymienione problemy społeczne?”

Problem społeczny:	Tak	Nie	Nie wiem
Bezdomność	4	40	11
Ubóstwo	11	36	10
Bezrobocie	38	11	5
Alkoholizm lub narkomania	40	4	11
Sieroctwo	7	25	17
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych	26	13	15
Niepełnosprawność	31	9	13
Długotrwała lub ciężka choroba	20	10	5
Zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe	26	16	10
Przemoc w rodzinie	27	10	21
Inne			
Długotrwałe korzystanie z różnych form pomocy społecznej	5	1	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

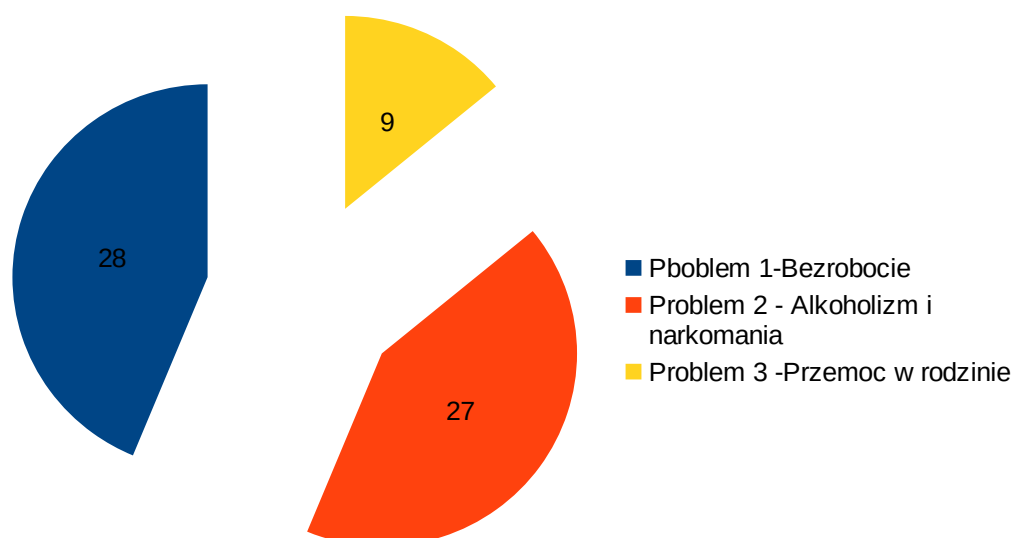
Jak wynika z analizy odpowiedzi na pytanie w zakresie dostrzegania problemów społecznych – respondenci w największym zakresie dostrzegają problem alkoholizmu, bezrobocia, niepełnosprawności, przemoc w rodzinie i długotrwałej choroby. Najmniej dostrzeganymi problemami przez ankietowanych były: ubóstwo, bezdomność i sieroctwo.

Odpowiedzi respondentów na pytanie Nr 3 ***Jakie są według Pana/Pani najważniejsze problemy społeczne naszej gminy?*** przedstawia poniżej zamieszczony wykres: i tabela

PROBLEM 1 – Bezrobocie

PROBLEM 2 - Alkoholizm i narkomania

PROBLEM 3 – Przemoc w rodzinie.

Wykres Nr. 10 Najważniejsze problemy społeczne

Z analizy badań ankietowych wśród 58 respondentów można wnioskować, że do najważniejszych problemów społecznych wskazanych przez ankietowanych należą: bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie oraz długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej. Natomiast do problemów najmniej ważnych dla respondentów należą: bezdomność, sieroctwo, ubóstwo.

Respondenci odpowiadając na pytanie 4 „Czy orientuje się Pan/Pani gdzie należy szukać pomocy w przypadku wystąpienia problemów społecznych?”

97% respondentów udzieliło odpowiedzi na TAK tylko 3% udzieliło odpowiedzi na NIE.

Respondenci odpowiadając na pytanie Nr 5 „Jak ocenia Pan/Pani skuteczność działań instytucji powołanych do rozwiązywania problemów społecznych?”

tabela nr 35 ocena skuteczności działań instytucji powołanych do rozwiązywania niżej wymienionych problemów.

Problem	Bardzo dobrze	dobrze	Raczej dobrze	średnio	Raczej źle	źle	Bardzo źle
Bezdomność	4	17	10	4	0	0	0
Ubóstwo	3	16	13	4	1	0	0

Bezrobocie	2	13	6	13	3	0	0
Niepełnosprawność	3	14	10	6	0	0	0
Przemoc w rodzinie	5	12	9	9	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	7	11	11	8	0	0	0
Alkoholizm i narkomania	7	12	5	8	4	0	0
Zdarzenie losowe i sytuacje kryzysowe	4	18	8	6	0	0	0
sieroctwo	2	13	8	4	0	0	0
Długotrwałe korzystanie z różnych form pomocy	4	11	12	6	1	1	0
Długotrwała lub ciężka choroba	3	13	13	6	0	0	0
inne	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy,

Z analizy odpowiedzi uwzględniającej wskazanie instytucji zaangażowanej w rozwiązywanie problemów społecznych w/w, Respondenci ocenili jako dobrze, nie wskazano jako źle i bardzo źle.

Analizując odpowiedzi na kolejne pytanie, nr 6., **Czy chciałby/aby Pan/Pani zaangażować się w działania mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych? Inne (jakie?)** – respondenci udzielili następujących odpowiedzi:

Tabela nr 36 Odpowiedz Respondentów na pytanie nr 6.

Odpowiedź	liczba odpowiedzi
Tak: praca wolontariusza	13
Tak: grupy nieformalne	0
Tak: pomoc w prowadzeniu klubów osiedlowych, świetlic itp.	0
Tak: działalność w lokalnej organizacji pozarządowej	6
Tak: inne	0
NIE	34

Z analizy danych zawartych w tabeli można wnioskować, że najwięcej osób chce zaangażować się w pracę w ramach wolontariatu. Ankietowani przejawiają również zainteresowanie działalnością w organizacji pozarządowej.

Dokonując oceny zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych ponad 50% ankietowanych nie chce się angażować w działalność społeczną.

Respondenci odpowiadając na pytanie 7 „**Proszę o wskazanie ,która instytucja /organizacja oraz w jakim stopniu są zaangażowane na rzecz rozwiązywania problemów społecznych?**)

Tabela nr 37 Instytucje ilość wskazań .

instytucje	wskazania
• Ośrodek Pomocy Społecznej	55
• Biblioteka Publiczna	49
• Dom Kultury	42
• Dom Pomocy Społecznej	33
• Fundacja	29
• Ochotniczy Hufiec Pracy	32
• Organizacja kościelna	37
• Klub pracy	23
• Grupa nieformalna	21
• Noclegownia	29
• Policja	48

• Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna	39
• Oświata	42
• PUP	46
• PCPR	40
• Stowarzyszenia	27
• Ośrodek Szkolny-Wychowawczy	27
• Służba zdrowia	45
• Pracodawcy,przedsiębiorcy	29
• Ogniska przedszkolne,przedszkola	34
• Środowiskowy Dom Samopomocy	27
• Szkoły specjalne	29
• Ochotnicze Straże Pożarne	41
• Organizacje pozarządowe	30
• Inne jakie?	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy

Z analizy odpowiedzi uwzględniającej wskazanie instytucji zaangażowanej w rozwiązywanie problemów społecznych najczęściej wskazań było na Ośrodek Pomocy Społecznej, Bibliotekę Publiczną, Policję, PUP, Służbę zdrowia, oświatę, OSP. Z odpowiedzi respondentów wynika, że OPS jest tą instytucją, która jest postrzegana jako bardzo ważna w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Poza analizą wyników badań przeprowadzonych na podstawie anonimowych ankiet diagnostycznych źródłem informacji o problemach społecznych na terenie Gminy są sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela 38: Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Płoniawy - Bramura w latach 2014-2016

Rok	Ogółem liczba rodzin	Ogółem liczba rodzin korzystająca ze
-----	----------------------	--------------------------------------

	korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej	świadczeń pieniężnych pomocy społecznej
2014	245	182
2015	243	169
2016	210	125

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 r.

Z analizy danych w tabeli obrazujących statystykę rodzin korzystających z pomocy społecznej można wnioskować, że w 2016 roku znacznie zmniejszyła się liczba rodzin pobierających świadczenie pieniężne z OPS.

Wykres nr 16 Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2014-2016

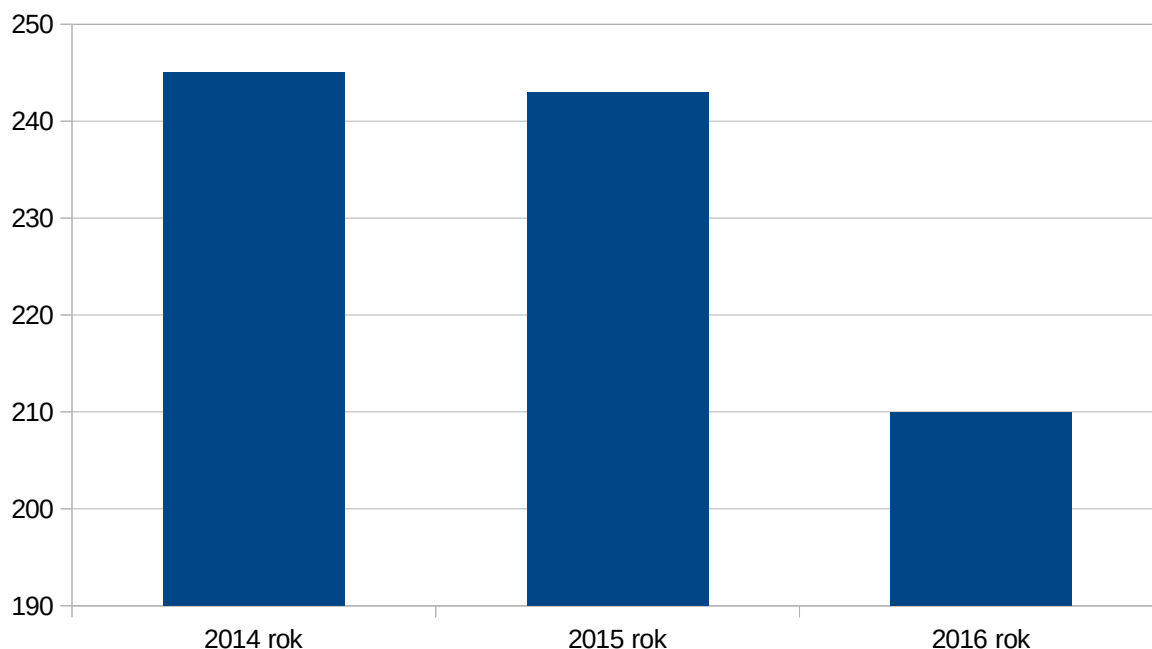

Tabela nr 39 Powody przyznania pomocy w latach 2014-2016.

		Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
	POWODY PRYZNANIA POMOCY	LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA OPS		
1	Ubóstwo	203	206	172
2	Bezrobocie	151	149	127
3	Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	48
4	Długotrwała choroba	92	115	109

5	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych <i>w tym rodziny: wielodzietne</i>	80	6	30
		0	0	2
8	Niepełnosprawność	79	88	79
9	Alkoholizm	12	18	10

Źródło: dane OPS

W tym zestawieniu zostały określone główne problemy, z którymi spotykają się rodziny. Jak wynika z analiz najliczniejszą grupą klientów są rodziny z problemem ubóstwa (do takich rodzin zaliczamy rodziny, w których dochód na osobę w rodzinie jest poniżej lub równy kryterium dochodowemu), drugim nagłym problemem jest bezrobocie, kolejnym – długotrwała choroba, bezradność opiekuńczo –wychowawcza, niepełnosprawność. Przedstawiona diagnoza problemów społecznych gminy Płoniawy – Bramura jest fundamentem planowania strategicznego. Analiza danych zastanych pozwoliła określić główne kierunki zmian społecznych prezentowane w postaci celów i działań.

Wybrane problemy społeczne poddane analizie

Główne problemy społeczne wynikające z diagnozy środowiska lokalnego oraz danych statystycznych na potrzeby dalszej szczegółowej analizy zostały pogrupowane w cztery kwestie społeczne takie jak: *ubóstwo, bezrobocie, bezradność opiekuńczo – wychowawcza i niepełnosprawność*. Taki sposób kwalifikacji wynika ze wzajemnego przenikania się tych problemów i wzajemnej zależności. Na przykład bezrobocie powiązane jest z ubóstwem, długotrwała choroba z niepełnosprawnością, przemoc w rodzinie z uzależnieniami (alkoholizm i narkomania), bezradność opiekuńczo – wychowawcza z ochroną macierzyństwa. Udział podmiotów gminy Płoniawy – Bramura w innowacyjnym przedsięwzięciu w ramach projektu „Kalkulator Kosztów Zaniechania - wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań na Mazowszu w zakresie polityki społecznej w obszarze analizy kosztów braku podejmowania działań aktywizująco-wpierających” przekłada się na zmianę podejścia do rozwiązywania problemów społecznych, gdzie planowany jest wzrost działań prewencyjnych i aktywizujących. Ta zmiana polega na przyjęciu opracowanego w ramach projektu nowatorskiego modelu prowadzenia polityki społecznej, zakładającego nie tylko wyróżnienie problemu społecznego, lecz także określenie poziomu jego nasilenia.

Charakterystyka wybranych problemów społecznych:

IV.1 Bezrobocie

Opis i wnioski:

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych . Jest od dawna przedmiotem zainteresowania socjologów i psychologów , ponieważ ze względu na swoje następstwa jest poważnym problemem społecznym. Bezrobocie występuje wówczas,

gdy liczba osób poszukujących pracy jest większa niż liczba ludzi zdolnych do pracy, chcących pracować i akceptujących istniejący poziom wynagrodzeń. Bezrobocie jest jedną z istotnych kwestii społecznych, z powodu której są przyznawane świadczenia z pomocy społecznej. Bezpośrednią konsekwencją długotrwałego braku pracy jest rodzenie się nowego ubóstwa, tj. pauperyzacji rodzin. Zwłaszcza utrata prawa do zasiłku z Urzędu Pracy prowadzi do ubóstwa, zmusza do szukania wsparcia w pomocy społecznej.

Analiza dostępnych danych o problemie:

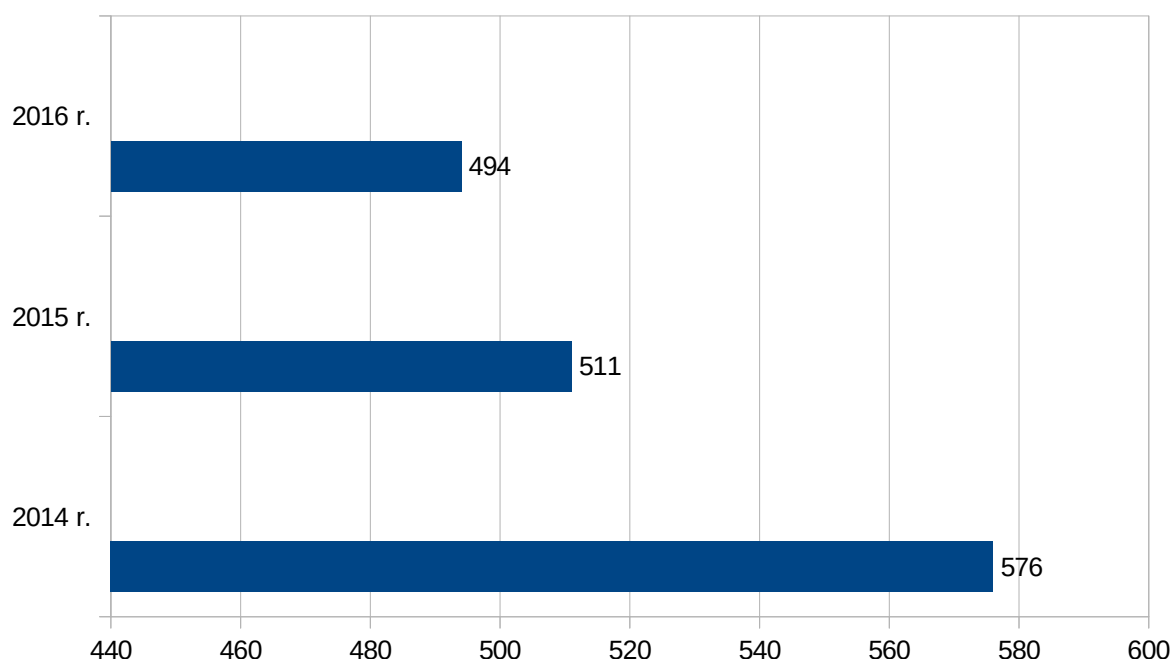
Do najbardziej skutecznych form przeciwdziałania bezrobociu przez gminę Płoniawy – Bramura jest ubieganie się o subsydiowane formy zatrudnienia: staże, roboty publiczne, prace interwencyjne. Jedną z metod pomocy bezrobotnemu jest prowadzenie pracy socjalnej. W latach 2008-2014 realizowane były projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego łącznie dla 74 uczestników. W gminie Płoniawy – Bramura na dzień 31.12.2016 roku było zarejestrowanych 494 osoby bezrobotne. Liczba w okresie analizowanych 3 ostatnich lat (2014-2016) systematycznie się zmniejsza.

Tabela nr 40. Struktura bezrobocia w gminie Płoniawy Bramura w latach 2014 -2016.

Bezrobocie	2014	2015	2016
Ogółem	576	511	494
Kobiety	270	233	238

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej z 2016 r.

Wykres Nr17 Struktura bezrobocia

Źródło: ocena zasobów pomocy społecznej 2016 r.

Tabela nr 41: Świadczenia w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w latach 2014 -2016

Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia			
LATA 2014-2016	2014	2015	2016
Liczba rodzin	59	51	34
Liczba świadczeń	178	172	123
Kwota świadczeń w złotych	53 994	55 047	39 781

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 r.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Dla celów projektu przyjęta została definicja kwestii bezrobocia opierająca się na kryterium braku pracy w momencie stania się klientem OPS, choć niekoniecznie pozostawania w rejestrach powiatowych urzędów pracy przez cały okres korzystania z usług i świadczeń pomocy społecznej z tytułu bezrobocia.

Poziom niski (1):

Osoba bezrobotna, czyli niepracująca, aktywnie poszukująca zatrudnienia w ciągu ostatniego miesiąca oraz gotowa podjąć pracę w ciągu najbliższych dwóch tygodni. Nie występuje efekt zniechęcenia bezskutecznym poszukiwaniem zatrudnienia.

Poziom średni (2):

Osoba zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna stosująca głównie bierne metody poszukiwania zatrudnienia. Osoba bezrobotna średnio okresowo. Osoba doświadczająca „pułapki bezrobocia”.

Poziom wysoki (3):

Osoba pozostająca bez pracy długookresowo, zniechęcona poszukiwaniem zatrudnienia. Nie pracuje od co najmniej dwóch lat. Nie współpracuje ze służbami zatrudnienia. Osoba o niskim poziomie zatrudnialności. Osoba doświadczająca „pułapki bierności”.

Analiza SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
▪ Podnoszenie kwalifikacji przez osoby bezrobotne ▪ Wdrażanie aktywnych programów rynku pracy, w tym m.in.: szkoleń, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac społecznie użytecznych. ▪ Wzrastająca ilość programów i środków finansowanych z UE na rzecz promocji zatrudnienia w tym także prowadzony przez OPS projekt systemowy. ▪ Podejmowane współpracy w ramach Porozumienia pomiędzy OPS i PUP w zakresie sprawnej wymiany informacji dotyczącej aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy. ▪ Prowadzenie szkoleń dotyczących nabycia kompetencji społecznych, aktywizacji zawodowej oraz organizowanie prac społecznie użytecznych. ▪ Rozwój pracy socjalnej poprzez zastosowanie kontraktu socjalnego jako narzędzia wspomagającego aktywną integrację	▪ Występowanie w dużej skali bezrobocia długotrwałego ▪ Duży udział wśród bezrobotnych osób znajdujących się w szczególnej sytuacji, w tym m. in.: osób do 25 roku życia, kobiet oraz osób bez żadnego doświadczenia zawodowego. ▪ Niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych ▪ Wydatki na ochronę zdrowia (ubezpieczenie na koszt państwa osób niepracujących oraz ich relatywnie gorszy stan zdrowia). ▪ Koszty wynikające z dziedziczenia biedy, degradacji norm, trwała pauperyzacja rodzin. ▪ Brak ewaluacji realizowanych działań w obszarze przeciwdziałania bezrobociu ▪ Odpływ osób w wieku produkcyjnym do innych krajów i większych miast. ▪ Ograniczone możliwości realizacji pracy socjalnej poprzez nadmierne obciążenie administracyjne kadry Ośrodka Pomocy Społecznej.
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
▪ warunkowanie pomocy poprzez zawieranie kontraktów socjalnych ▪ Pozyskiwanie krajowych i zewnętrznych środków finansowych na realizację działań na rzecz osób wykluczonych	▪ Występowanie zjawiska nielegalnego zatrudnienia ▪ Emigracja wykształconej młodzieży z gminy. ▪ Zniechęcenie i opór w poszukiwaniu

społecznie, w szczególności osób bezrobotnych ▪ Wzrost świadomości społecznej o wadze podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia, ▪ Inwestowanie w rozwój podmiotów ekonomii społecznej poprzez edukację, wsparcie merytoryczne ▪ Inwestowanie w rozwój podmiotów ekonomii społecznej poprzez edukację, wsparcie merytoryczne, ▪ Rozwój partnerstwa między -sektorowego na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej	pracy ▪ Powiększająca się liczba osób powielających model klienta pomocy społecznej (uzależnienia od systemu OPS) ▪ Niekorzystna korelacja pomiędzy wysokością świadczeń z pomocy społecznej a wysokością wynagrodzeń. ▪ Wzrost liczby osób bezrobotnych z dysfunkcjami osobowościowymi i społecznymi.
---	--

Opis i wnioski:

Mając na uwadze dane dotyczące bezrobocia w gminie i powiecie, władze lokalne powinny podjąć działania zmierzające do: promowania przedsiębiorczości i ekonomii społecznej jako źródła nowych miejsc pracy, tworzenia warunków sprzyjających mobilności zawodowej, wyrównywania szans na rynku pracy, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i powracających na rynek pracy. Wzmocnienie współpracy placówek oświatowych i instytucji rynku pracy mogłoby przyczynić się do wyboru właściwego kierunku dalszego kształcenia przez uczniów, zgodnego z ich predyspozycjami i warunkami na lokalnym rynku pracy.

Prognoza i rekomendacje:

Wyzwania dla gminy w zakresie prowadzenia lokalnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania bezrobociu:

<i>Dopasowanie aktywnych form do rzeczywistych potrzeb lokalnego rynku pracy.</i> <i>Dziś bardzo często jest brak takiego związku, czego efektem są np. szkolenia nie prowadzące do zwiększenia prawdopodobieństwa znalezienia zatrudnienia przez osoby bezrobotne.</i>
<i>Współpraca z powiatowym urzędem pracy w celu identyfikacji bezrobotnych, którzy nie spełniają ekonomicznej definicji bezrobotnego, tzn. osób pracujących w szarej strefie bądź nieaktywnych zawodowo. Eliminacja osób nie zainteresowanych znalezieniem zatrudnienia. Intensyfikacja działań na rzecz osób zainteresowanych znalezieniem pracy.</i>
<i>Określenie zasad partnerstwa publiczno - społecznego w zakresie realizacji usług społecznych i przedsięwzięć aktywizacyjnych: rozwój przedsiębiorczości społecznej.</i>
<i>Budowanie systemu monitorowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu: partycypacja samorządu lokalnego w opracowanie bardziej skutecznych programów w zakresie aktywizacji i integracji społecznej uwzględniającej wnioski z dotychczasowych działań.</i>

IV.2 Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Opis i wnioski:

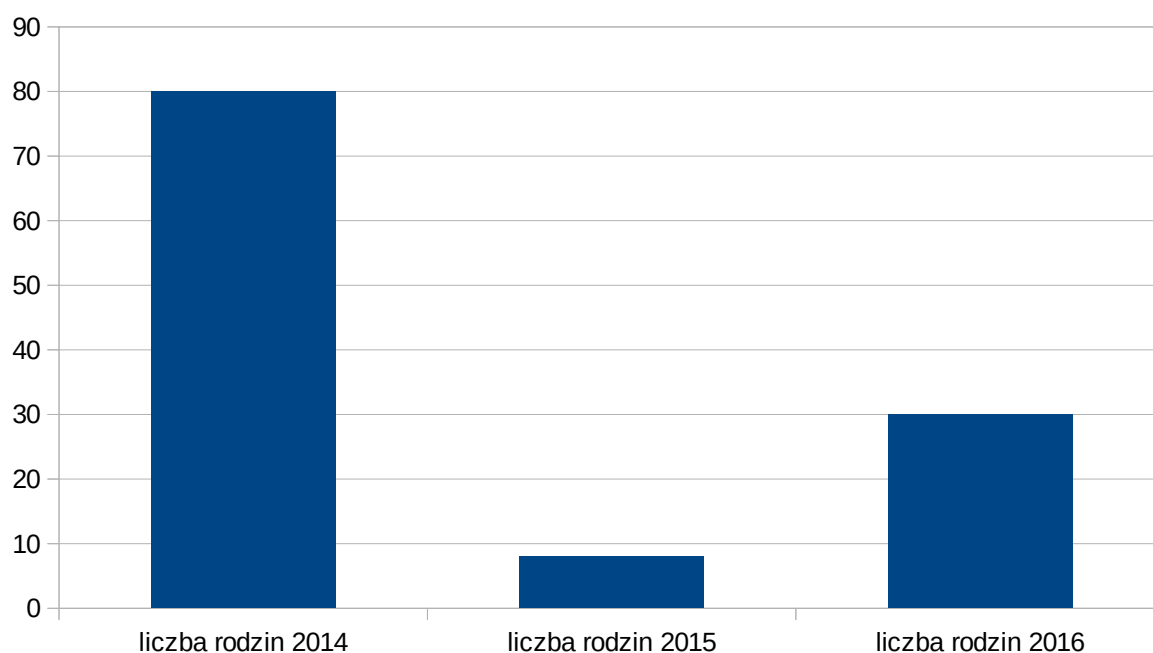
Opierając się na wnioskach opisanych w ankietach wśród mieszkańców oraz informacjach od specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu bezradności opiekuńczo – wychowawczej można wnioskować, że przyczyną tego problemu jest kryzys wartości wśród rodzin. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinach, jak: utrata pracy, ubóstwo, nieumiejętność wykorzystywania wolnego czasu w sposób efektywny, brak wystarczających środków na rozwój zainteresowań. W związku z powyższym pojawiają się zaburzenia relacji rodzinnych, zachowania na granicy patologii, Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekając w nałogi nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, przemocą domową, a w efekcie dochodzi do wykluczenia osób i rodzin z życia społecznego i zawodowego. W rodzinach, w których władza rodzicielska sprawowana jest w niewłaściwy sposób, OPS informuje Sąd Rodzinny i Nieletnich o konieczności wglądu w sytuację opiekuńczo-wychowawczą dzieci. Niewłaściwe wychowanie i brak odpowiedniego systemu wartości w rodzinie ukierunkowuje dziecko na całe życie, najczęściej powodując osłabienie jego pozycji społecznej. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju zdarzenia losowe mogą w konsekwencji doprowadzić do umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną.

Niepokojącym zjawiskiem i coraz bardziej wzrastającym jest trudna sytuacja ekonomiczna rodzin. Z obserwacji tych rodzin w środowisku lokalnym przez pracowników socjalnych można wnioskować że dochodzi do tzw. „fikcyjnego ustalania alimentów” – płaconych później z funduszu alimentacyjnego. Część rodzin postrzega świadczenia z funduszu alimentacyjnego jako stałe i pewne źródło dochodu na utrzymanie całej rodziny. Mała skuteczność egzekwowania tych świadczeń od osób zobowiązanych daje akceptację takich działań.

Analiza danych o problemie:

Wykres przedstawiony poniżej przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej w latach 2014– 2016.

Wykres 18: Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 r.

Od 2013 roku Ośrodek Pomocy Społecznej rozpoczął realizację ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którą rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej gmina powinna zapewnić wsparcia. Wspieranie rodziny prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dzieci odbywa się za jej zgodą i z aktywnym jej udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych tej rodziny i wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działania instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny. W 2014 pomocą asystenta rodziny zostało objętych 9 rodzin, w 2015 - 8 rodzin, w 2016 - 12 rodzin.

Tabela nr 42 dane dotyczące dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2014-2016'

L/p	wyszczególnienie	2014	2015	2016
1	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w tym:	3	4	3
a	<i>Na terenie powiatu makowskiego</i>	3	4	3
b	<i>Poza powiatem makowskim</i>	0	0	0
2	Liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci pochodzące z gminy	1	2	2

3	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
4	Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	0	2	3
5	Liczba dzieci adoptowanych	0	2	3
6	Liczba usamodzielnionych wychowanków	0	0	0

Źródło: dane PCPR Maków Maz.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zgodnie z założeniami projektu ten problem można rozważać również w kategoriach nasilenia jego występowania:

Poziom niski (1)

Rodzina z dzieckiem, w której zaburzone są funkcje rodziny, np. zaniedbywanie niektórych potrzeb dziecka (-ci), złe gospodarowanie budżetem domowym czy prowadzenie gospodarstwa domowego. Podejmuje współpracę/wykazuje aktywność/aktywnie przeciwdziała. Wymaga niewielkiego wsparcia ze strony służb społecznych.

Poziom średni (2)

Rodzina z dzieckiem, w której występuje niesamodzielnosc w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o utrwalonych złych nawykach zarówno w sferze prowadzenia gospodarstwa domowego, jak i w kwestii wychowywania dzieci, relacji między członkami rodziny. Wymagająca znacznego wsparcia ze strony innych osób w przezwyciężaniu napotkanych problemów opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc osób trzecich pozwala na usamodzielnienie rodziny.

Poziom wysoki (3)

Rodzina z dzieckiem, w której występuje wiele problemów opiekuńczo-wychowawczych, w bardzo dużym stopniu niesamodzielną, wymagającą bardzo dużo pomocy ze strony osób trzecich, często pod nadzorem kuratora sądowego. Zagrożenie przejęcia dziecka(-ci) przez instytucje pieczy zastępczej. Nie podejmuje współpracy.

Analiza SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
Realizacja Programu Wsparcia	Utrudniony dostęp do poradni Poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny)

Rodziny ▪ Dobre rozpoznanie potrzeb przez instytucje pomocy społecznej; ▪ Podejmowanie współpracy na różnych szczeblach organizacyjnych; ▪ Baza instytucji ,wspierających rodzinę (policja, sąd, PCPR,OPS, organizacje pozarządowe, służba zdrowia oświata, kościół katolicki ▪ Działania partnerskie w zakresie aktywizacji lokalnych środowisk, rozwój samopomocy, wolontariat; ▪ Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży ▪ zatrudniony asystent rodziny, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	▪ Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie ▪ Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów ▪ Rozpad związków /separacja, wyjazdy za granicę kraju/ ▪ Brak mieszkań socjalnych na terenie gminy ▪ Uzależnianie się klientów pomocy społecznej od udzielanych świadczeń; ▪ Zwiększanie się obszarów problemowych ubóstwa i bezradności; ▪ Mała liczba inicjatyw realizowanych w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym; ▪ Zła sytuacja ekonomiczna rodzin.
---	--

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
▪ Wykorzystanie funduszy unijnych na realizację projektów związanych z reintegracją społeczną i zawodową osób/rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ▪ Możliwość pozyskania środków pieniężnych z Unii Europejskiej; ▪ Wsparcie merytoryczne specjalistów do spraw rodziny, realizujących programy pomocowe; ▪ Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych; ▪ Poprawa warunków życia; ▪ Szkolenia zawodowe oraz podnoszące umiejętności społeczne, polityka prorodzinna.	▪ Wzrastająca liczba dzieci pozbawionych prawidłowej opieki rodzicielskiej; ▪ Zanik więzi i tradycji rodzinnych „pęd życia” ▪ Zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów ▪ Powiększanie się patologii wśród rodzin z powodu bezradności oraz bierności rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; ▪ Trudności w zatrudnieniu zgodnym z uzyskanymi kwalifikacjami, migracje ▪ Szerzące się ubóstwo wśród osób pracujących (nie tylko ekonomiczne, ale przede wszystkim kulturowe) ▪ Utrwalanie się zjawisk prowadzących do bezradności i „dziedziczenia biedy”; ▪ Rozszerzanie się zjawiska wyuczonej

bezradności na innych członków rodzin;

- Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej.

Prognoza i rekomendacje:

- wspieranie rodzin w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka
- kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich
- wspieranie prawidłowego rozwoju dziecka
- wczesna pomoc dziecku i rodzinie w kryzysie
- wzrost roli aktywnych form pomocy, programów, usług oraz profilaktyki w systemie pomocy dziecku i rodzinie;
- rozwój systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- rozwój partnerstwa międzysektorowego w zakresie realizacji potrzeb dziecka i rodziny
- rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.

IV.3 Alkoholizm i narkomania

Opis i wnioski:

Alkoholizm to zjawisko, które dotyczy wielu mieszkańców naszej gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu stanowią jedną z najbardziej dotkliwych kwestii społecznych. Poza wieloma znanymi konsekwencjami związanymi z uzależnieniem – autorzy Strategii mieli możliwość za pomocą narzędzia informatycznego będącego produktem projektu: Kalkulator Kosztów Zaniechania.....” wykonania szacunku kosztów zaniechania działań w tej sferze społecznej. Z analizy wyników po wprowadzeniu danych do Kalkulatora Społecznego można wnioskować, że brak intensywnych i skutecznych działań wygeneruje duże koszty finansowe i społeczne. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego jak też ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i członkami rodzin.

Analiza danych o problemie

Aby eliminować niekorzystny wpływ uzależnień na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym i promującym zdrowy styl życia. Ważną rolę w tym procesie odgrywają corocznie uchwalane przez Radę Gminy Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w których wyznaczone są między innymi następujące kierunki działań:

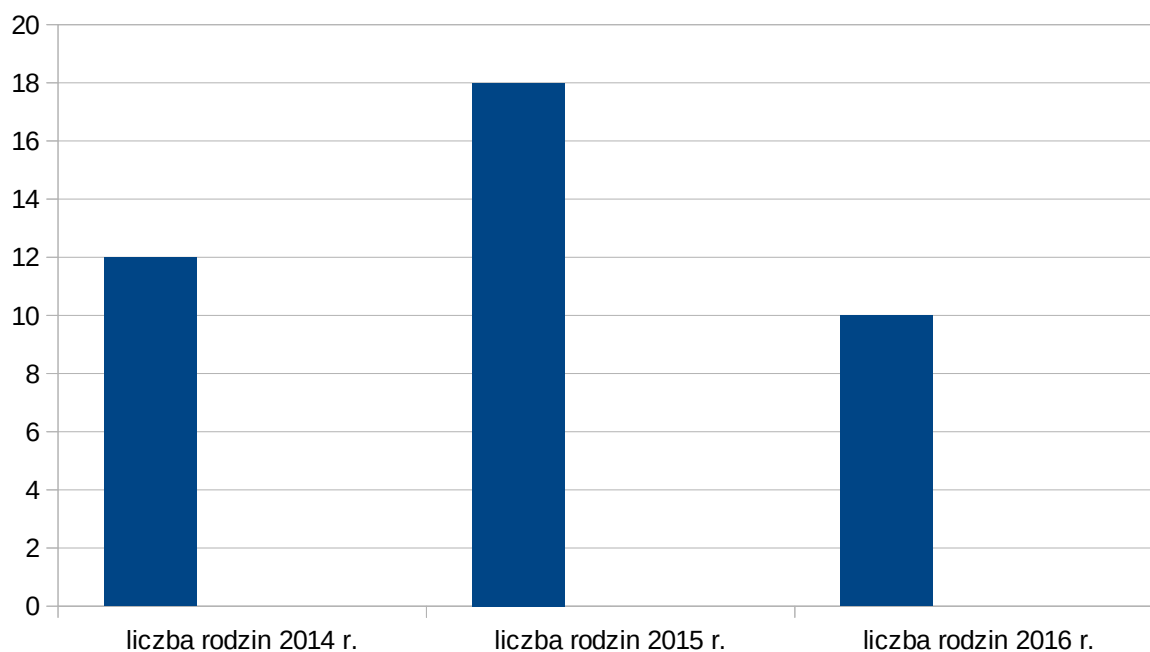
- propagowanie modelu „trzeźwego stylu życia” poprzez tworzenie systemu oddziaływań profilaktycznych w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży,
- zapewnienie mieszkańcom gminy możliwości uzyskania wsparcia oraz profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów wynikających z nadużywania alkoholu,

- zwiększenie zasobów materialnych, metodycznych i organizacyjnych niezbędnych do rozwiązywania problemów alkoholowych,
- podejmowanie działań ukierunkowanych na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów i dotkliwości problemów jakie niesie ze sobą nadużywanie alkoholu,
- organizacja różnych form wsparcia osobom uzależnionym i ich najbliższym.

Bezpośrednio na terenie Gminy działaniami w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom zajmują się: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów, Ośrodek Pomocy Społecznej, Grupa samopomocowa AA.

Zdarzenia związane z nadużywaniem alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych oraz liczba uzależnionych na terenie gminy jest trudna do oszacowania. Jeżeli nawet odniesiemy się do danych szacunkowych ustalanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to rozmiary zjawiska uzależnienia różnią się od siebie. Najlepiej widać to w sferze społecznej mieszkańców, wśród których aż 40 osób na 58 ankietowanych wskazało problem alkoholizmu w gminie.

Wykres 19: Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu alkoholizmu

Źródło : Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2013 r.

tabela nr 43 liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu alkoholizmu.

lata	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
------	---------------	------------------------

2014	12	35
2015	18	57
2016	10	33

Źródło : ocena zasobów pomocy społecznej za 2016 r.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła procedury zmierzające do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego.

Tabela 44: Procedura nałożenia obowiązku leczenia odwykowego (wg. stanu na 31.12.2016r.

Lp.	RODZAJ POSTĘPOWANIA	IŁOŚĆ POSTĘPOWAŃ
1.	Wnioski o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, w tym:	20
	<i>wnioski złożone przez rodzinę/znajomych osób nadużywających alkoholu</i>	18
	<i>wnioski złożone przez Posterunek Policji w Płoniawach-Bramurze</i>	2
	<i>Wnioski złożone przez Prokuraturę Rejonową o badanie w przedmiocie uzależnienia</i>	0

2. Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przemocy w Rodzinie

Głównym zadaniem jest tworzenie gminnego systemu pomocy ofiarom przemocy domowej przy współpracy różnych osób, instytucji i organizacji. Podejmowane działania w ramach Zespołu służą zwiększeniu świadomości społecznej na temat przemocy domowej, motywowaniu ofiar przemocy w rodzinie do żądania ochrony swoich praw i szukania pomocy.

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zaproponowany poniżej podział intensywności występowania problemu społecznego jakim jest alkoholizm jest wstępem do zmiany ich postrzegania oraz przejścia z działań interwencyjnych na rzecz działań aktywizujących przypisanych konkretnym grupom potrzebujących w zależności od poziomu dotyczącego ich problemu.

Poziom niski (1)

Okresowe używanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Wzrost tolerancji i ochoty na używki. Nie występują skumulowane szkody, ale mogą mieć miejsce

zdarzenia, które skutkują określonymi konsekwencjami zdrowotnymi, społecznymi, itp. (szczególnie w odniesieniu do młodzieży). Osoba potrafi pełnić określone role społeczne.

Poziom średni (2)

Nadużywanie środków psychoaktywnych i alkoholu. Występują trudności z pełnieniem określonych ról społecznych, zagrożenie stabilności zawodowej. Zanedbywanie rodziny, konflikty domowe, pogłębiające się uzależnienie psychiczne i fizyczne, pojawiające się szkody zdrowotne. Wymagający sporego zaangażowania służb, terapeutów. Osoba traci role społeczne.

Poziom wysoki (3)

Uzależnienie od środków psychoaktywnych i alkoholu. Picie lub branie stanowią dominujący wymiar funkcjonowania jednostki i skutkują niemożnością wypełniania podstawowych ról społecznych. Zalecana terapia stacjonarna lub ambulatoryjna. Może występować zerwanie więzi społecznych.

Analiza SWOT:

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
▪ Sprzyjająca polityka władz gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień ▪ Dostępność do leczenia odwykowego w Poradni Rodzinnej ▪ Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ▪ Podnoszenie kwalifikacji zawodowej przez osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii ▪ Dostępność środków finansowych na realizację programów profilaktycznych; ▪ Wysokie kompetencje kadry pracującej w obszarze uzależnienia ▪ Punkt Konsultacyjny dla osób Uzależnionych i ich rodzin ▪ Grupa wsparcia dla Anonimowych Alkoholików ▪ Cykliczność i długofalowość działań profilaktycznych prowadzonych wśród	▪ Ograniczone środki finansowe na poszerzenie oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych ▪ Potrzeba zwiększenia usług medycznych w zakresie psychiatrycznym ▪ Mała wiedza instytucji na temat leczenia uzależnień ▪ Niekierowanie lub zbyt późne kierowanie osób uzależnionych do specjalistycznych placówek służby zdrowia ▪ Brak oferty terapeutycznej dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego będących wynikiem uzależnienia. ▪ Mała skuteczność egzekwowania sądów w zakresie leczenia odwykowego ▪ Niewystarczająca oferta profilaktyczna i terapeutyczna dla całej rodziny, brak środków finansowych na terapię rodzinną ▪ Brak w społeczności lokalnej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych np. stres bez używania środków

dzieci i młodzieży	psychoaktywnych
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
▪ Rozwój form pracy socjalnej w zakresie profilaktyki alkoholowej; ▪ Promocja zdrowego stylu życia. ▪ zwiększenie inicjatyw w obszarze profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia skierowanych do wszystkich grup społecznych ▪ możliwość wykorzystania istniejącego potencjału ludzkiego do pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami ▪ Możliwości pozyskania funduszy zewnętrznych do rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych ▪ Pojawienie się tendencji w społeczności lokalnej do bardziej świadomego i prozdrowotnego stylu życia	▪ Postrzeganie uzależnienia jako choroby zawinionej, którą należy traktować pobocznie; ▪ Nieostrzeganie konsekwencji niepodejmowania działań w zakresie profilaktyki alkoholowej jako kosztownej kwestii społecznej (bezrobocie, bezradność, przemoc, przestępczość, niewydolność wychowawcza); ▪ Występowanie wielu czynników zewnętrznych, w tym ekonomicznych, które powodują wzrost występowania problemów związanych z uzależnieniami ▪ Brak skutecznych rozwiązań prawnych dotyczących ochrony rodziny przed osobami stosującymi przemoc ▪ Istnienie w społeczeństwie mocno zakorzenionych stereotypów w zakresie przemocy i uzależnień ▪ Lansowanie przez media konsumpcyjnego stylu życia i destrukcyjnych sposobów spędzania czasu i radzenia sobie z problemami

Prognoza i rekomendacje:

Alkoholizm jest to ważny problem, który wymaga kontynuacji, rozszerzenia dotychczas prowadzonych działań wśród mieszkańców gminy Płoniawy-Bramura. Z uzależnieniami bardzo często związany jest problem przemocy w rodzinie. Działania w tym zakresie są bardzo trudne, gdyż trudniejsze, niż w przypadku innych problemów, jest ich zdiagnozowanie i leczenie. Zdaniem pracowników socjalnych działania w zapobieganiu przemocy domowej powinny być oparte o systematyczną wymianę informacji, współpracę z samorządem lokalnym, Policją, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Rodzinną w Makowie Mazowieckim. Konieczne jest w dalszym ciągu prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych w Gminie w celu systematycznego uświadamiania mieszkańców odnośnie problemu przemocy w rodzinie, w większym zakresie wykorzystywanie procedur „Niebieskiej Karty” i ścisła współpraca z Zespołem

Interdyscyplinarnym na rzecz poprawy skuteczności działań wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie.

IV.4 Niepełnosprawność

Opis i wnioski

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, jakie jednostka napotyka w swoim miejscu zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw. W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga ich rehabilitacja społeczna i zawodowa tj. promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę w dalszym ciągu stawia przed naszym krajem bardzo duże wyzwanie. W dalszym ciągu istnieją poważne bariery ograniczające ten proces. Leżą one zarówno po stronie pracodawców jak i samych osób niepełnosprawnych. Po stronie osób niepełnosprawnych to np. niskie kwalifikacje, słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalne – infrastrukturalne. Po stronie pracodawców to: znaczne koszty związane z zatrudnieniem, słaba dynamika miejsc pracy. Do instytucji świadczących pomoc osobom niepełnosprawnym z gminy Płoniawy-Bramura możemy zaliczyć:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Płoniawach –Bramurze oraz Poradnie Specjalistyczne dostępne w całym kraju

Analiza danych o problemie

Brak jest konkretnych informacji na temat liczby osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Płoniawy-Bramura. Należy jednak zauważyć, że liczba osób niepełnosprawnych, którym przyznawana jest pomoc z OPS Płoniawach -Bramurze, co roku wzrasta.

FORMY POMOCY PRZYZNAWANE

OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I DŁUGOTRWALE CHORYM:

Tabela nr45: Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności

Rok	2014	2015	2016
Liczba rodzin	79	88	79
Liczba osób w rodzinach	194	200	380

Źródło: dane OPS

Formą wsparcia osób niepełnosprawnych są zarówno świadczenie pieniężne, w naturze, w formie usług jak też w formie pracy socjalnej.

W formie pieniężnej OPS przyznaje osobom niepełnosprawnym w oparciu o ustawę o pomocy społecznej – zasiłek stały i zasiłek okresowy.

Zasiłek stały i zasiłek okresowy w latach 2014-2016 został wypłacony dla następującej liczby rodzin:

Tabela nr 46 Formy świadczenia w latach 2014-2016.

Formy świadczeń	Liczba rodzin otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2014-2016		
	2014	2015	2016
Zasiłek okresowy przyznany z powodu niepełnosprawności	2	2	3
Zasiłek stały dla osób niepełnosprawnych	60	64	62
Świadczenie pielęgnacyjne-liczba świadczeń	154	176	198
Specjalny Zasiłek dla opiekuna-liczba świadczeń	20	59	135
Zasiłek pielęgnacyjny -liczba świadczeń	158	161	148

Źródło: dane z OPS

Charakterystyka poziomów intensywności problemu społecznego:

Zaproponowano następujący podział nasilenia występowania problemu niepełnosprawności:

Poziom niski (1)

Osoba wymagająca niewielkiego, okresowego wsparcia w wybranych czynnościach wykraczających poza podstawowe aktywności dnia codziennego, lub terapii/rehabilitacji w niewielkim wymiarze czasowym. Może samodzielnie, bądź z niewielkim wsparciem uczestniczyć w życiu społecznym.

Poziom średni (2)

Osoba wymagająca codziennego wsparcia w miejscu zamieszkania w postaci usług opiekuńczych (gospodarczych i pielęgnacyjnych), lub codziennej terapii/rehabilitacji. Wymaga wsparcia, by uczestniczyć w życiu społecznym.

Poziom wysoki (3)

Osoba wymagająca stałego wsparcia w miejscu zamieszkania w większości podstawowych czynności dnia codziennego, lub codziennej intensywnej terapii/rehabilitacji. Jest w stanie uczestniczyć w życiu społecznym jedynie przy

pomocy innej osoby. Spełnia kryteria pozwalające na skierowanie do placówki całodobowego pobytu

Analiza SWOT:

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
▪ Funkcjonowanie stowarzyszeń na terenie Powiatu na rzecz osób i rodzin długotrwale chorych i niepełnosprawnych; ▪ Realizacja usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przez Ośrodek Pomocy ; ▪ Systematycznie rosnąca liczba osób niepełnosprawnych zdobywających wykształcenie i podnoszących kwalifikacje; ▪ Istnienie różnorodnych form dofinansowania dla osób niepełnosprawnych np.: na utworzenie własnej działalności gospodarczej ▪ Możliwość korzystania z warsztatów terapii zajęciowej i Środowiskowego Domu Samopomocy w powiecie	duża liczba osób niepełnosprawnych i starszych korzystająca z pomocy społecznej ▪ niewystarczający system wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych ▪ brak wolontariatu działającego w obszarze pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym ▪ słaby system opieki dla osób starszych w miejscu zamieszkania ▪ niewystarczający poziom finansowania zadań z pomocy społecznej w tym obszarze ▪ starzenie się społeczeństwa ▪ pogłębiający się kryzys rodziny, narastający problem braku opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny, która często pracuje w innym kraju lub w miejscowościach znacznie oddalonych od miejsca zamieszkania
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
▪ Rozwój programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki zdrowia, uzależnień; ▪ Wsparcie dla już istniejących zadań fakultatywnych w zakresie rozwoju wolontariatu, ▪ upowszechnianie informacji dot. problemów osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich praw	▪ zbyt mała oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych pozwalająca na uczestnictwo w życiu społecznym ▪ niskie świadczenia pieniężne osób starszych i niepełnosprawnych ▪ duża liczba osób niepełnosprawnych pobierających zasiłek stały

▪ inicjowanie działań w środowisku lokalnym na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ zewnętrzne źródła finansowania ▪ budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych ▪ wykorzystanie potencjału ludzi starszych	▪ brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych ▪ Niepełna diagnoza zjawiska niepełnosprawności ▪ Niska świadomość społeczna w zakresie problemów osób niepełnosprawnych
---	--

Prognoza i rekomendacje:

- Rozwój systemu opieki pielęgnacyjnej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- Budowa środowiskowego modelu integracji osób starszych i niepełnosprawnych
- Budowa specjalistycznego systemu wsparcia dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych
- Rozwój aktywnych form pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (wolontariat, grupy samopomocowe)
- Rozwój partnerstwa między sektorowego na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych

IV. 5 Ubóstwo

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Pod pojęciem podstawowe problemy kryje się poza wytyczeniem, którego niezbędności nikt nie kwestionuje takie potrzeby jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia itp. Wyznacznikiem ubóstwa może być również dochód, który jest jednym z kryteriów przyznawania wielu świadczeń z pomocy społecznej.

Ubóstwo często jest związane z innymi okolicznościami wywołującymi trudne sytuacje życiowe. Do najbardziej znaczących należą dziś niewątpliwie bezrobocie i bezdomność. Zjawiska te są głównym efektem transformacji ustrojowo – gospodarczej w Polsce, w wyniku której został ukształtowany nowy ład społeczny. Są powodem marginalizacji ludzi i głównym źródłem ubóstwa. W praktyce pomocy społecznej ubóstwo stanowi główną przesłankę stanowiącą podstawę do udzielania pomocy rodzinom. Za dotknięte ubóstwem jednostki uważa się te, których dochód nie przekracza określonego przez ustawę kryterium dochodowego.

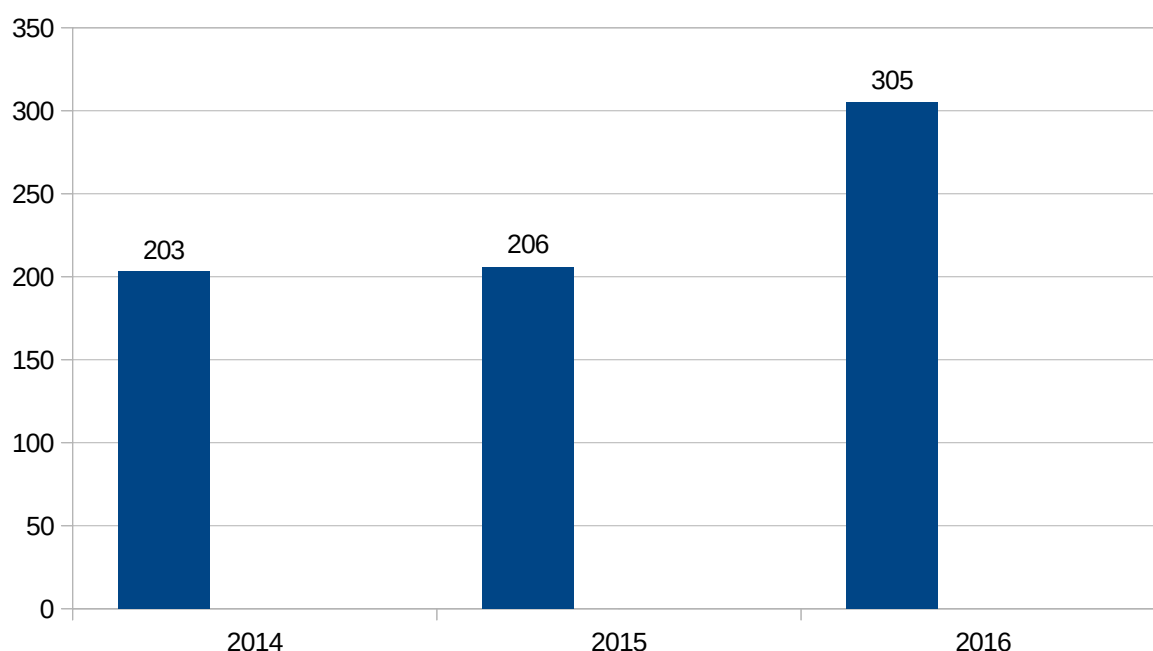
Tabela nr 47: Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu ubóstwa w latach 2014 – 2016

Wyszczególnienie	2014	2015	2016
Liczba rodzin	203	206	172

Źródło: dane z OPS

W 2014 roku z powodu ubóstwa objętych pomocą było 203 rodziny, w 2015 - roku 206 rodzin, a w 2016 roku – 172 rodziny. Liczba rodzin, które zwracają się o pomoc z powodu ubóstwa wzrosła w 2015 roku porównując do roku 2014 o 3 natomiast w 2016 roku zmniejszyła się o 34 rodziny w stosunku do roku 2015. Przyczyny ubóstwa są wielorakie (m. in. bezrobocie, alkoholizm, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych).

Wykres Nr 20 Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa w latach 2014-2016

Źródło: dane OPS

IV.6 Szczególne uwarunkowania nasycenia problemami społecznymi

Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych jest jednym z podstawowych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i kierunki ich rozwiązania. Podstawowym narzędziem diagnostycznym za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne – była ankieta rozesłana do mieszkańców gminy. Dodatkowo dotychczasowa analiza świadczeń z systemu pomocy społecznej oraz zestawienie zbiorcze wyników badania ankietowego stanowiły podstawę do potwierdzenia najważniejszych problemów społecznych w gminie jakimi są: bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa, długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz niepełnosprawność. Wymienione problemy społeczne były przedmiotem zainteresowań wielu instytucji współpracujących ze sobą w

realizacji wspólnych celów strategicznych. Szczególne uwarunkowania nasycenia problemami społecznymi wynikają zarówno z czynników wewnętrznych jak i zewnętrznych, co potwierdziła analiza SWOT poszczególnych głównych problemów społecznych. Były to dysfunkcje osób i rodzin zauważalne przez szkołę, pracowników socjalnych, służbę zdrowia, policjantów, kuratorów sądowych a także otoczenie tych osób (rodzinę, sąsiadów, liderów lokalnych). Aby móc skutecznie rozwiązywać dane kwestie społeczne, o problemie należy myśleć nie tylko globalnie ale także lokalnie we własnym środowisku. Odgórne rozwiązania systemowe mogą wyznaczać określone kierunki działania ale kierując się dobrem drugiego człowieka jako wartością nadrzędną należy szukać sposobów rozwiązania poczynając od najbliższego otoczenia.

W analizie diagnostycznej zostały wyodrębnione cztery główne problemy (bezrobocie, alkoholizm, przemoc domowa, długotrwałe korzystanie z pomocy społecznej, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność), które ściśle się wiążą z innymi problemami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Problemy te wynikają z sytuacji ekonomicznej i społecznej gminy, braku rozwijającej się intensywnie przedsiębiorczości oraz uzależnienia od „systemu pomocy społecznej”. Często bezradność osób, a nawet całych rodzin, generuje długookresowe problemy, do rozwiązania których niezbędna jest interwencja. Gmina Płoniawy-Bramura w tym zakresie realizuje nie tylko zadania obowiązkowe, ale również prowadzi działania profilaktyczne, prewencyjne.

W zakresie określenia możliwości dalszych działań w zakresie kreowania aktywnej polityki społecznej niezbędna jest analiza SWOT. Analiza ta jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „mocnych stron” -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać sprzyjać będą jej wzmocnieniu;
- „słabych stron” -uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać;
- „szans”- uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
- „zagrożeń” -uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Analiza SWOT problemów społecznych Gminy Płoniawy-Bramura stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Z oczywistych względów w niniejszej analizie zdefiniowano jedynie czynniki mające kluczowe znaczenie dla polityki społecznej samorządu gminy Płoniawy-Bramura. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej sfery z polityką centralną państwa, ale uwzględniać należy czynniki stymulujące do rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy. Obecna sytuacja społeczna i gospodarcza kraju

powoduje generowanie różnych problemów dotyczących także mieszkańców gminy. Można zaliczyć do nich przede wszystkim bezrobocie, uzależnienia, przemoc i bezradność opiekuńczo - wychowawczą. Problemy te są najczęściej ze sobą skorelowane i mają istotny wpływ na funkcjonowanie rodzin, a w szczególności na kształtowanie postaw najmłodszych ich członków. Ich rozwiązywanie wymaga kontynuacji przyjętego w Płoniawach-Bramurze modelu interdyscyplinarnej współpracy instytucji i organizacji działających w tych obszarach wpływającego na możliwość wprowadzania systemowych rozwiązań. Działania powinny obejmować, jak dotychczas, obszar prewencji, interwencji i integracji. Powinny być także nastawione na jak największe wykorzystanie potencjału III sektora, który jak wskazuje doświadczenie może być istotnym partnerem w realizacji wielu zadań.

V. Analiza SWOT

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
▪ rozwinięty system oświaty podstawowej, gimnazjalnej ▪ Promowanie gminy poprzez imprezy lokalne i ponadlokalne; ▪ Rozwój infrastruktury w zakresie pomocy społecznej – realizacja nowych zadań; ▪ Rozwój niematerialnych form pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu; ▪ Doświadczenie gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z EFS; ▪ Koordynacja współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi;	▪ Wysoki poziom bezrobocia, w tym długotrwałego bezrobocia; ▪ Niskie kwalifikacje oraz brak wykształcenia osób bezrobotnych; ▪ Niewystarczające formy aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych; ▪ Mała aktywność społeczna; ▪ Starzenie się społeczeństwa; ▪ Występowanie patologii społecznych; ▪ Odpływ młodzieży do większych miast; ▪ Brak mieszkań socjalnych; ▪ Brak dużych zakładów pracy; ▪ Przemoc w rodzinach; ▪ Bezradność opiekuńczo-wychowawcza w wielu rodzinach oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego; ▪ Narastająca przestępczość, przemoc i agresja dzieci i młodzieży; ▪ Nowe zadania gmin zlecane bez pokrycia finansowego ze środków centralnych; ▪ Wzrastająca liczba osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi; ▪ Alkoholizm w wielu rodzinach korzystających z pomocy społecznej; ▪ Niewystarczające środki finansowe przeznaczane na programy profilaktyczne oraz wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia; ▪ Wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej;

	▪ Niewystarczające zasoby w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia; ▪ Nadmierne obciążenie biurokracją kadry OPS
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
▪ Walory przyrodniczo – krajobrazowe; ▪ Możliwość pozyskiwania dodatkowych środków (fundusze unijne); ▪ Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej; ▪ Nowy okres finansowania UE 2015-2020 i potencjalne środki na inwestycje i rozwój gminy; ▪ Możliwość pozyskania funduszy w ramach programów rządowych;	▪ Niewystarczające środki przekazywane na integrację i reintegrację zawodową – roboty publiczne, prace społecznie użyteczne; ▪ Brak środków na budownictwo społeczne; ▪ Emigracja poza gminę i z Polski najbardziej wykształconych i przedsiębiorczych osób w związku z ograniczonymi możliwościami uzyskania pracy, prowadzenia własnej działalności gospodarczej i niskimi zarobkami; ▪ Brak zainteresowania wśród znacznej części mieszkańców gminy prowadzeniem działalności gospodarczej na własny rachunek; ▪ Brak środków finansowych na realizację ustawowych zadań; ▪ Ugruntowanie postaw wyuczonej bezradności oraz braku aktywności zawodowej wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej; ▪ Wzrost patologii dzieci i młodzieży oraz propagowanie negatywnych wzorców zachowań w skali kraju; ▪ Zachwianie tradycyjnego modelu rodziny, wzrost rodzin niepełnych, samotnie wychowujących dzieci.

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Płoniawy- Bramura korzystał z szeregu możliwości pozyskania informacji od jednostek samorządu terytorialnego oraz instytucji współdziałających w obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, korzystano ze źródeł wywołanych tj. badań ankietowych i analizy SWOT. Podsumowując uzyskane informacje i uwzględniając wyniki diagnozy przeprowadzone wśród mieszkańców Gminy – można było wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie stało się przedmiotem troski samorządu i zostało uwzględnionej w części programowej niniejszej Strategii

VI. Cele strategii

VI.1 Cel główny

Cele szczegółowe zdefiniowano w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy społeczne. W dalszej części dokumentu przedstawiono wskaźniki pomiaru realizacji tych celów oraz planowane działania z nimi związane.

Stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańcom Gminy Płoniawy-Bramura poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu w działaniach:

aktywizujących, profilaktycznych i interwencyjnych

Cele szczegółowe:

Cel 1

Wspieranie osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w zwiększeniu szans na rynku pracy

Cel 2

Zapobieganie kryzysom rodzin poprzez rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny

Cel 3
Rozwój

zintegrowanego systemu wsparcia mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

Cel 4

Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych w integracji ze środowiskiem lokalnym

VI.2 Cele szczegółowe

<i>Cel nr 1 – Wsparcie osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w zwiększeniu szans na rynku pracy</i>		
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:
1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom ubogim, w tym bezrobotnym (pomoc finansowa, pomoc materialna, dożywianie);	Interwencyjne	1. Zmniejszenie liczby bezrobotnych i korzystających ze świadczeń;
1. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy; 2. Wsparcie dla rozwoju wolontariatu; 3. Opracowanie programów i projektów promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy; 4. Upowszechnienie informacji o usługach i instrumentach rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy	Prewencyjne	2. Zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny; 3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa; 4. Nabycie umiejętności poszukiwania pracy; 5. Podjęcie zatrudnienia (praca

1. Organizację szkoleń przygotowujących merytorycznie osoby bezrobotne do prowadzenia własnej firmy; 2. Bieżący monitoring sytuacji osób bezrobotnych, opracowanie wspólnych projektów i programów aktywizacji bezrobotnych; 3. Ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży poprzez programy aktywizujące; 4. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy; 5. Aktywizacja bezrobotnych poprzez organizację różnorodnych form wsparcia wynikających z ustawy a dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, takich jak m. in.: staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, refundację stanowiska pracy, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej;	Aktywizacyjne	umowę o pracę, staż, przygotowanie zawodowe, prace społecznie użyteczne); 6. Podniesienie kwalifikacji zawodowych; 7. Ukończenie kursu/szkolenia zawodowego przekwalifikowującego; 8. Podjęcie/kontynuowanie nauki.	społecznej; 4. Liczba osób uczestniczących w działaniach wolontarystycznych; 5. Liczba osób zaangażowanych w uczestnictwo w podmiotach ekonomii społecznej.
• <i>Cel nr 2 - Zapobieganie kryzysom rodzin poprzez rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny</i>			
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze i prowadzeniu gospodarstwa domowego; 2. Świadczenie pomocy rodzinom w opiece i wychowaniu dzieci i młodzieży poprzez wzmacnianie roli rodziny; 3. Tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających; 4. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej; 5. Realizacja rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”; 6. Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych; 7. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych dla rodzin; 8. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych;	Interwencyjne	1. Zmniejszenie liczby rodzin wymagających interwencji instytucji zewnętrznych w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez te rodziny; 2. Wzrost motywacji u dzieci i młodzieży do podnoszenia kwalifikacji, rozwijania zainteresowań, talentów, uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego; 3. Zmniejszenie zachowań ryzykowanych u dzieci i młodzieży (alkohol, narkotyki, papierosy, uzależnienie od	1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej; 2. Liczba rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczych; 3. Liczba rodzin, które uczestniczyły w programach, terapii, dostępie do poradnictwa rodzinnego; 4. Liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską; 5. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, 6. Liczba rodzin korzystających z ośrodków wsparcia dziennego; 7. Liczba dzieci i młodzieży objętych
---	---------------	--	--

1. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz sport, rekreację i kulturę; 2. Organizowanie kampanii oraz innych akcji w celu propagowania zdrowego stylu życia; 3. Promocja i realizacja programów profilaktycznych skierowanych do rodziców i dzieci; 4. Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny; 5. Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją; 6. Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych;	Prewencyjne	Internetu, hazard).	nadzorem kuratora sądowego; 8. Liczba dzieci i młodzieży biorąca aktywny udział w-inicjatywach społecznych organizowanych przez OPS; 9. Liczba rodzin objętych kontraktem socjalnym w zakresie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
1. Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez asystenta rodziny; 2. Tworzenie i wdrażanie 3-letnich programów wspierania rodziny; 3. Stymulowanie aktywności twórczej, rozbudzanie aspiracji edukacyjnych dzieci i młodzieży; 4. Promocja i realizacja programów terapeutycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci;	Aktywizacyjne		
<i>Cel 3 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom</i>			
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:

1. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym szkolenia członków GKRPA; 2. Upowszechnianie informacji nt. bazy pomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu/pijących szkodliwie oraz kompetencji służb w tym zakresie; 3. Utworzenie nowych środowiskowych świetlic opiekuńczo-wychowawczych; 4. Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych dla dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych; 5. Finansowanie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie 6. Prowadzenie indywidualnych konsultacji dla osób doświadczających przemocy w rodzinie 7. Organizacja i finansowanie/dofinansowanie szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów alkoholowych; 8. Wdrażanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek (POZ) w zakresie rozpoznawania różnych wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów; 9. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym; 10. Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; 11. Dofinansowywanie/finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym.	Interwencyjne	1. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych; 2. Zmniejszenie liczby osób współuzależnionych; 3. Zmniejszenie liczby osób dotkniętych problemami społecznymi będącymi konsekwencją uzależnienia: przemoc, bezradność, ubóstwo, bezrobocie, choroby.	1. Liczba ofiar przemocy domowej, której sprawcami są osoby pod wpływem alkoholu; 2. Liczba interwencji policji do osób pod wpływem alkoholu; 3. Liczba nadzorów sądowych nad osobami uzależnionymi; 4. Liczba interwencji dotyczącej kontroli punktów sprzedaży napoi alkoholowych; 5. Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe przez Sąd; 6. Liczba wniosków wpływających do GKRPA o leczenie odwykowe; 7. Liczba osób kończących terapię odwykową na różnych szczeblach; 8. Liczba wniosków trafiających do GKRPA; 9. Liczba osób uzależnionych trafiających do schroniska dla bezdomnych; 10. Liczba NIEBIESKICH KART; 11. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia;
--	---------------	--	---

1. Prowadzenie edukacji publicznej nt. działania alkoholu na organizm człowieka i ryzyka szkód wynikających z różnych wzorów picia (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria); 2. Prowadzenie edukacji społecznej nt. zjawiska przemocy w rodzinie (kampanie, ulotki, informacje i artykuły w lokalnej prasie, konferencje i seminaria); 3. Prowadzenie warsztatów umiejętności psychospołecznych kształtujących u młodego człowieka postawy abstynenckie; 4. Realizacja programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanych do grup podwyższonego i wysokiego ryzyka oraz młodych ludzi eksperymentujących z alkoholem (m.in. Pedagogika Dzieci Ulicy); 5. Realizacja działań obszarze profilaktyki uniwersalnej kierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i osób pracujących z nieletnimi; 6. Wdrażanie i upowszechnianie rekomendowanych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych; 7. Dofinansowanie imprez bezalkoholowych; 8. Finansowanie Gminnego Punktu Promocji Zdrowia i Profilaktyki w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; 9. Prowadzenie działań edukacyjnych promujących abstynencję w ciąży.	Prewencyjne		12. Liczba osób uzależnionych po terapiach angażujących się w działalność społeczną; 13. Liczba osób zgłaszanych do ubezpieczenia zdrowotnego przez Gminę; 14. Liczba przestępstw dokonanych pod wpływem alkoholu; 15. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.
--	-------------	--	--

1. Finansowanie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie (w tym: udzielanie konsultacji indywidualnych oraz utworzenie grupy dla sprawców przemocy); 2. Udzielanie konsultacji rodzicom, których dzieci piją alkohol 3. Organizowanie warsztatów/programów dla rodzin dzieci uczęszczających do świetlic w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych;	Aktywizacyjne		
• Cel 4 - Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych w integracji ze środowiskiem lokalnym			
Działanie:	Rodzaj działania:	Produkt:	Wskaźnik pomiaru celu:
1. Rozwój pomocy i samopomocy w zakresie zidentyfikowanych potrzeb w obszarze niepełnosprawności i długotrwałej choroby; 2. Ułatwienie dostępu dla osób niepełnosprawnych do informacji o możliwych formach pomocy; 3. Poprawa jakości świadczonych usług, skierowanych do osób niepełnosprawnych; 4. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach i wyjazdach rehabilitacyjnych; 5. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz podnoszenie ich jakości;	Interwencyjne	1. Poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, kulturalnego, rynku pracy i edukacji; 2. Stworzenie funkcjonalnego oraz dostosowanego do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych systemu informacji; 3. Umożliwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych; 4. Większa samodzielność i niezależność osób	1. Liczba osób, które skorzystają z poradnictwa; 2. Liczba osób uczestniczących w programach aktywności lokalnej, działaniach wolontarystycznych, działaniach integracyjnych; 3. Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności; 4. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi; 5. Liczba osób objętych pomocą wolontarystyczną; 6. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem;
1. Propagowanie wartości profilaktyki i rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych; 2. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Prewencyjne		

1. Opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne; 2. Likwidacja barier w komunikowaniu; 3. Finansowe, wspieranie wydarzeń integracyjnych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalne dla osób starszych i niepełnosprawnych; 4. Aktywizacja środowiska do wspólnych działań społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych; 5. Rozwój wolontariatu; 6. Zwiększenie dostępności do edukacji dla osób niepełnosprawnych; 7. Wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych; 8. Organizacja wydarzeń kulturalno-oświatowych dostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych;	Aktywizacyjne	- niepełnosprawnych; 5. Powstawanie lokalnych programów w zakresie likwidacji barier architektonicznych; 6. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych; 7. Wzrost świadomości o przysługujących osobom z niepełnosprawnością prawach i obowiązkach; 8. Rozwój nowych form aktywności w działaniu na rzecz osób z niepełnosprawnością; 9. Upowszechnienie wizerunku osób z niepełnosprawnością, jako pełnoprawnych członków społeczności lokalnej.	7. Liczba uczestników WTZ; 8. Liczba osób uczestniczących w działaniach pomocowych i samopomocowych; 9. Liczba osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, które wzięły udział w programach profilaktycznych.
--	---------------	--	---

Cel nr 1 - <i>Wspieranie osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w zwiększeniu szans na rynku pracy</i>		
Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
1. Liczba osób objętych pomocą z tytułu ubóstwa; 2. Liczba świadczeń przyznanych i wypłacanych zasiłków z powodu ubóstwa (zasiłki, stypendia socjalne, dodatki mieszkaniowe, pomoc materialna); 3. Liczba osób, z którymi został zrealizowany kontrakt socjalny w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej; 4. Liczba osób, która zrealizowała program wychodzenia z bezdomności;	Wartość bazowa – punkt startowy strategii oraz źródło danych; (65%) ogółu korzystających z pomocy społecznej ¹	Mierzona będzie wskaźnikami powstałego produktu, rezultatu i oddziaływania.

1

5. Liczba osób uczestniczących w działaniach wolontariatu;		
6. Liczba osób zaangażowanych w uczestnictwo w podmiotach ekonomii społecznej.		
Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru: – Sprawozdania merytoryczne i finansowe z zakresu realizacji ustawy o pomocy społecznej; – Analiza porównawcza (Ocena Zasobów Pomocy Społecznej); – Sprawozdania , raporty ewaluacyjne z realizacji projektów z Unii Europejskiej, programów krajowych , wojewódzkich, regionalnych i lokalnych; – Podpisane porozumienia o współpracy z wolontariuszami; <i>Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy</i>		
• <i>Cel nr 2 - Zapobieganie kryzysom rodzin poprzez rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodzin</i>		
Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
1. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej; 2. Liczba rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo - wychowawczych; 3. Liczba rodzin, które uczestniczyły w programach, terapii, dostępie do poradnictwa rodzinnego; 4. Liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską; 5. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,	Wartość bazowa – punkt startowy strategii oraz źródło danych; (15%) ogółu korzystających z pomocy społecznej ²	Mierzona będzie wskaźnikami powstałego produktu, rezultatu i oddziaływania.

¹ Liczba osób wyrażona w procentach obrazuje stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia (517) do liczby osób w rodzinach korzystającej z pomocy i wsparcia z systemu pomocy społecznej (789). Dane pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 rok.

² Liczba osób wyrażona w procentach obrazuje stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo – wychowawczej (91) do liczby osób w rodzinach korzystającej z pomocy i wsparcia z systemu pomocy społecznej (618). Dane pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 rok.

6. Liczba rodzin korzystających z ośrodków wsparcia dziennego; 7. Liczba dzieci i młodzieży objętych nadzorem kuratora sądowego; 8. Liczba dzieci i młodzieży biorąca aktywny udział w inicjatywach społecznych organizowanych przez OPS; 9. Liczba rodzin objętych kontraktem socjalnym w zakresie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.		
Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru: – Sprawozdawczość (ilość przyznanych świadczeń, wysokość udzielonych świadczeń); – Rejestr lub sprawozdawczość (liczba osób i rodziny korzystająca z porad; liczba uczestników imprez, ilość zorganizowanych form wypoczynku; – Wywiady u rodzin; – Sprawozdanie (częstotliwość i okres korzystania z systemu pomocy społecznej); – Rejestr udzielanych porad (ilość udzielonych porad, ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu); – Dane statystyczne od pedagogów szkolnych w zakresie analizy opracowanej na potrzeby ewaluacji działań w strategii i stopnia osiągnięcia zamierzonego celu. Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy		
• Cel nr 3 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom		
Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
1. Liczba ofiar przemocy domowej pod wpływem alkoholu; 2. Liczba interwencji policji do osób pod wpływem alkoholu; 3. Liczba nadzorów sądowych nad osobami uzależnionymi; 4. Liczba interwencji dotyczącej kontroli punktów sprzedaży napoi alkoholowych;	Wartość bazowa – punkt startowy strategii oraz źródło danych; (6%) ogółu	Mierzona będzie wskaźnikami powstałego produktu, rezultatu i oddziaływania.

5. Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe przez Sąd; 6. Liczba wniosków wpływających do GKRPA o leczenie odwykowe; 7. Liczba osób kończących terapię odwykową na różnych szczeblach; 8. Liczba wniosków trafiających do GKRPA; 9. Liczba osób uzależnionych trafiających do schroniska dla bezdomnych; 10. Liczba NIEBIESKICH KART; 11. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia; 12. Liczba osób uzależnionych po terapiach angażujących się w działalność społeczną; 13. Liczba osób zgłaszanych do ubezpieczenia zdrowotnego przez Gminę; 14. Liczba przestępstw dokonanych pod wpływem alkoholu; 15. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.	korzystających z pomocy społecznej ³	
Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru: – Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii; – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej; – Sprawozdanie roczne MPiPS; – Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; – Statystyki z policji. <i>Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy</i>		

³ Liczba osób wyrażona w procentach obrazuje stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu (148) do liczby osób w rodzinach korzystającej z pomocy i wsparcia z systemu pomocy społecznej (789). Dane pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2012 rok.

<i>Cel 4 - Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych w integracji ze środowiskiem lokalnym</i>		
Wskaźnik pomiaru celu:	Wartość obecna wskaźnika:	Wartość docelowa wskaźnika:
1. Liczba osób, które skorzystają z poradnictwa; 2. Liczba osób uczestniczących w programach aktywności lokalnej, działaniach wolontariatu, działaniach integracyjnych; 3. Liczba osób objętych świadczeniami z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności; 4. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi; 5. Liczba osób objętych pomocą wolontariatu; 6. Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie; 7. Liczba osób uczestniczących w działaniach pomocowych i samopomocowych; 8. Liczba osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, które wzięły udział w programach profilaktycznych.	Wartość bazowa – punkt startowy strategii oraz źródło danych, (61%) ogółu korzystających z pomocy społecznej ⁴	Mierzona będzie wskaźnikami powstałego produktu, rezultatu i oddziaływania.
Wstępny sposób weryfikacji wskaźnika oraz częstotliwość pomiaru: – Analiza porównawcza: sprawozdanie z działalności OPS; – Sprawozdanie MPiPS; – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej; – Ankieta opracowana na potrzeby ewaluacji działań w projekcie i stopnia osiągnięcia zamierzonego celu szczegółowego.		

⁴ Liczba osób wyrażona w procentach obrazuje stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności (380) do liczby osób w rodzinach korzystającej z pomocy i wsparcia z systemu pomocy społecznej (618). Dane pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2016 rok.

Częstotliwość pomiaru: co 12 miesięcy

VII. Planowany budżet

W ramach realizacji działań statutowych przewidywane jest pozyskiwanie w znacznym zakresie środków zewnętrznych, w tym działania partnerskie z organizacjami pozarządowymi, będącymi Liderem w realizacji zadań publicznych. Na działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018 – 2023 środki finansowe będą pochodzić z:

- środki z budżetu samorządu gminy i powiatu;
- środki z budżetu samorządu województwa;
- środki własne partnerów biorących udział w realizacji celów Strategii (np. organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych);
- środki z funduszy zewnętrznych, m.in. z fundacji;
- środki z budżetu państwa;
- środki z funduszy krajowych (np. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) oraz - środki pozyskiwane z celowych programów realizowanych na szczeblu krajowym, np. z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu”, Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ” i innych, Asystent Rodziny;
- środki z budżetu Unii Europejskiej (z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego) w ramach realizacji Programów Operacyjnych.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Czynnikiem utrudniającym szacowanie źródeł finansowania jest powstawanie dokumentów programowych nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów realizacji Strategii.

Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć. System wdrażania SRPS.

VIII. Harmonogram

Cel i działanie	Okres realizacji	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Realizatorzy
Cel nr 1 - Wsparcie osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w zwiększeniu szans na rynku pracy								
Działania opisane przy celu nr 1.	6 lat	■	■	■	■	■	■	- OPS; - PUP; - NGO; - Jednostki organizacyjne Gminy bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań uwzględnionych w strategii;
• Cel nr 2 - Zapobieganie kryzysom rodzin poprzez rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny								
Działania opisane przy celu nr 2.	6 lat	■	■	■	■	■	■	- OPS; - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna; - NGO; - Szkoły.
• Cel nr 3 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom								
Działania opisane przy celu nr 3.	6 lat	■	■	■	■	■	■	- OPS; - PR; - Szkoły.
Cel 4 - Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych w integracji ze środowiskiem lokalnym								
Działania opisane przy celu nr 4	6 lat	■	■	■	■	■	■	- OPS; - NGO; - Placówki oświatowe; - Służba zdrowia; - PCPR.

IX. System wdrażania strategii

Aby narzędzie jakim jest SRPS mogło być określane mianem skutecznego – musi być logistycznie wdrażane w otoczenie. Nie jest możliwym bowiem, aby wdrażanie dokumentu uwieńczone zostało sukcesem bez wcześniejszego podziału prac ze szczególnym uwzględnieniem wyznaczenia osoby na miejsce lidera, która będzie pracowała nad komunikacją i motywacją oraz kształtowała system pomocy w realizacji zapisów. W procesie wdrażania dokumentu uwzględnić należy również udział zewnętrznych partnerów społecznych-gospodarczych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Ośrodek Pomocy Społecznej Płoniawach -Bramurze. Będzie to podmiot odpowiedzialny nie tylko za proces wdrażania Strategii, ale także za jej monitoring i ewaluację.

Jako podstawowych partnerów w systemie wdrażania SRPS na chwilę obecną można wymienić:

- Powiatowy Urząd Pracy,
- Lokalne organizacje pozarządowe,
- Jednostki organizacyjne Gminy bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły.

X. Monitoring

Istnieje wiele definicji monitoringu wykorzystywanego przy wdrażaniu programów interwencji publicznej. Można zatem przyjąć na potrzeby niniejszej SPRS, że monitoring – jest to stwierdzenie przy wykorzystaniu wcześniej określonych wskaźników, faktycznego stanu rzeczy (postępów i skutków interwencji publicznej). Jest on prowadzony w sposób ciągły, co w praktyce oznacza regularne sprawdzanie postępów w określonych interwałach. Na jego podstawie dokonuje się ocen – ewaluacji. SRPS. Informacje te powinny dotyczyć i stanowić skwantyfikowany (tj. wyrażony w liczbach) obraz warunków i stanu społecznego gminy oraz skuteczności przyjętych rozwiązań.

Monitoring w Gminie Płoniawy-Bramurze będzie się odbywać co 12 miesięcy po sprawozdawczości z poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz instytucji.

Mając wyżej przywołaną definicję na uwadze oraz rekomendacje dotyczące wdrażania SRPS, niezbędnym zabiegiem wydaje się być ustanowienie systemu gromadzenia wiążących informacji statystycznych i finansowych – przez powołany Zespół ds. wdrażania.

X.1 Termin okresowego przeglądu

Raz do roku.

X. 2 Zadania związane z przeglądem,

Istnieje wiele definicji monitoringu wykorzystywanego przy wdrażaniu programów interwencji publicznej. Można zatem przyjąć na potrzeby niniejszej SPRS, że monitoring jest to stwierdzenie przy wykorzystaniu wcześniej określonych wskaźników, faktycznego stanu rzeczy (postępów i skutków interwencji publicznej). Jest on prowadzony w sposób ciągły, co w praktyce oznacza regularne sprawdzanie postępów w określonych przedziałach czasowych. Na jego podstawie dokonuje się ocen – ewaluacji.⁵

Mając wyżej przywołaną definicję na uwadze oraz rekomendacje dotyczące wdrażania SRPS, niezbędnym zabiegiem wydaje się być ustanowienie systemu gromadzenia wiążących informacji statystycznych i finansowych. Informacje te powinny dotyczyć i stanowić skwantyfikowany (tj. wyrażony w liczbach) obraz warunków i stanu społecznego gminy oraz skuteczności przyjętych rozwiązań.

Ważnym elementem monitoringu będą wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów szczegółowych. Będą one monitorowane z wykorzystaniem obecnie funkcjonujących dokumentów sprawozdawczych w tym m.in. Oceny Zasobów Pomocy Społecznej, rocznego sprawozdania z działalności OPS i innych.

Źródłem danych będą: dane statystyczne GUS, dane jednostek organizacyjnych UG, dane Komendy Policji, PUP, dane ze sprawozdań OPS, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz NGO.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku zmiany regulacji prawnych, bądź też narastanie niektórych problemów społecznych.

Informacja na temat realizacji strategii będzie przygotowywana w formie raportu rocznego, który powstanie na podstawie sprawozdawczości prowadzonej przez OPS. Raport może zawierać również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb.

X. 3 Zarządzanie ryzykiem

<i>Cel 1 - Wsparcie osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem w zwiększeniu szans na rynku pracy</i>	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania:
Sprawny przepływ informacji; Współpraca wszystkich jednostek działających na rzecz SRPS; Wsparcie superwizyjne; Dobór beneficjentów do poszczególnych działań; Podnoszenie kompetencji kadr zaangażowanych w działanie; Podział zadań i kompetencji w zależności od	Ryzyko zewnętrzne (np. uwarunkowania polityczne, zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy); Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie); Brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach, brak dodatkowych miejsc pracy, uzależnienie od świadczeń z

możliwości podmiotów zaangażowanych w działania; Bieżący monitoring działań.	pomocy społecznej; Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej.
• Cel 2 - Zapobieganie kryzysom rodzin poprzez rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania:
Delegowanie zadań na podmioty mające możliwości ich realizacji; Działania partnerskie, pozyskiwanie środków zewnętrznych; Podział zadań i odpowiedzialności w zależności od potencjału i możliwości realizatorów; Kreowanie i promocja działań profilaktycznych w mediach, prasie; Bieżący monitoring i szybkie reagowanie na niepowodzenia.	Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, OPS; Ryzyko zewnętrzne (np. zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy; Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie, niechęć do zatrudniania asystentów rodziny); Brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach; Brak motywacji u beneficjentów do zmiany swojej sytuacji życiowej, wyuczona bezradność; Brak lub niedostateczna umiejętność racjonalnego gospodarowania budżetem; Zaburzona hierarchia potrzeb.
• Cel 3 - Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia mieszkańców Gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	
Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania:
Skuteczność i efektywność działania; Sprawny przepływ informacji, współpraca wszystkich jednostek działających na rzecz SRPS; Wsparcie superwizyjne; Dobór beneficjentów do poszczególnych działań; Podnoszenie kompetencji kadr zaangażowanych w działanie; Podział zadań i kompetencji w zależności od możliwości podmiotów zaangażowanych w działania; Bieżący monitoring działań.	Niska świadomość społeczna problemów związanych z uzależnieniami; Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie); Brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach. Niska skuteczność leczenia odwykowego.

Cel 4 - Poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i starszych w integracji ze środowiskiem lokalnym

Działanie:	Opis ryzyka wraz ze sposobem przeciwdziałania:
Wsparcie superwizyjne; Dobór beneficjentów do poszczególnych działań; Dobór realizatorów do poszczególnych działań; Racjonalny podział zadań w zależności od możliwości realizacji poprzez poszczególne podmioty; Promocja działań na rzecz kwestii niepełnosprawności; Przekonywanie decydentów o słuszności realizacji poszczególnych działań; Odpowiedzialności i konsekwencji niepodjęcia działań generujących znacznie większe koszty w przyszłości (przy zastosowaniu Kalkulatora Społecznego).	Brak zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie Gminy, OPS; Ryzyko zewnętrzne (zmiana kryteriów dochodowych, zamrożenie środków finansowych, kryzys gospodarczy); Ryzyko zasobów ludzkich np. (np. jakość wykonywanej pracy ze względu na nadmiar zadań przyporządkowanych poszczególnym pracownikom, wypalenie zawodowe, niesatysfakcjonujące wynagrodzenie); Brak wystarczającej motywacji beneficjentów do udziału w programach, projektach, szkoleniach; Duży stopień osób z niepełnosprawnością, jako bariera do uczestniczenia w proponowanych formach wsparcia.

XI. Ewaluacja

Nieodłącznym elementem procesu zarządzania utworzoną SRPS jest także ewaluacja skuteczności podejmowanych działań. Ewaluacja jak każde świadome działanie powinna spełniać określone funkcje. Takie stwierdzenie odnosi się również do zarządzania programami z zakresu interwencji publicznych. Do funkcji tych zaliczają się: poprawa planowania, poprawa wdrażania i kontroli jakości zarządzania interwencją publiczną, wzmocnienie odpowiedzialności, wspieranie procesów uczenia się, wzmacnianie partnerstwa pomiędzy uczestnikami realizowanego przedsięwzięcia.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Analiza będzie prowadzona m.in. w obszarach: ryzyka, bariery i nowe zagrożenia dla skutecznego i efektywnego wdrażania strategii. Do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów na podstawie zbioru informacji pochodzących z monitoringu.

Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania strategii, który będzie corocznie w okresie obowiązywania strategii przekazany Radzie Gminy Płoniawy-Bramura. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić podstawę do ewentualnej aktualizacji strategii.

XII .PROGRAMY I PROJEKTY.

Na zwiększenie skuteczności realizacji celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wpływ mają również programy i projekty wpisujące się w zaplanowane działania .Programy i Projekty mogą być realizowane w różnej perspektywie czasowej w zależności od ich charakteru.

XII.1 Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na Lata 2018-2023 przewiduje realizację następujących programów:

1. Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Program współpracy Gminy Płoniawy-Bramura z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w sferze działalności pożytku publicznego.
4. Gminny program wspierania rodziny.
- 5.** Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

XII.2. Projekty.

Projekty stanowią zwarty „bank pomysłów”.Ich realizacja jest wskazana,ale możliwa będzie dopiero wtedy,gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Podsumowanie

Realizacja celów przyjętych w ramach Strategii opierała się na założeniu odejścia od modelu pomocy społecznej, w której podstawową funkcją było udzielanie wsparcia finansowego, do modelu nastawionego na wzmocnienie osób i rodzin wymagających wsparcia w rozwiązywaniu problemów. Możliwe to było między innymi dzięki rozwojowi różnego rodzaju form pomocy, w postaci poradnictwa, w tym prawnego i psychologicznego oraz terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej. Realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2018-2023 z perspektywą do 2025 r. będzie miała wpływ na wdrożenie w gminie nowoczesnego modelu polityki społecznej. Strategia kierunkuje działania władz samorządowych i instytucji pomocy społecznej, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej, na pełnienie aktywnej roli w budowaniu nowoczesnego systemu pomocy i integracji społecznej. Zorientowanie strategii na wybranych grupach socjalnych przez pryzmat działań strukturalnych, inwestycyjnych, rozwojowych, jest najlepszą możliwością poprawy sytuacji wielu osób i rodzin, a także zaktywizowania wielu grup podlegających wykluczeniu.

Biorąc pod uwagę tempo zmian społecznych, politycznych i gospodarczych, strategia ma charakter otwarty, dzięki czemu będzie mogła być uzupełniana i aktualizowana w przypadku zmiany warunków, które znacząco wpłyną na przekształcenia pomocy społecznej i sytuacji mieszkańców gminy. W czasie weryfikacji mogą powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty. Pamiętać jednak należy o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców zawartym w misji strategii oraz w celach głównych.

Koordynatorem wdrażania niniejszej strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Płoniawach-Bramurze przy współpracy Urzędu Gminy i innych instytucji zaangażowanych w realizację strategii.

Autorzy dokumentu pragną podziękować wszystkim, którzy uczestniczyli w jej budowie przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie Płoniawy-Bramur.

Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów w strategii.

Opracowanie:

Jadwiga Krukowska – Kierownik OPS.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELA 1	Liczba podmiotów gospodarczych w ostatnich trzech latach.....	9
TABELA 2	Liczba podmiotów rejestrowanych w latach 2015-2017.....	9
TABELA 3	Liczba podmiotów wyrejestrowanych w latach 2015-2017.....	9
TABELA 4	Powody przyznania pomocy w latach 2014-2016.....	10
TABELA 5	Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016.....	11
TABELA 6	Dochody gminy na 1 mieszkańca w zł.....	12
TABELA 7	Najczęściej występującym problemem na terenie szkoły oraz w domu rodzinnym uczniów wskazane w ankietach przez pedagogów lub dyrektorów	14
TABELA 8	Ogółem mieszkańcy w (osobach).....	16
TABELA 9	Struktura mieszkańców gminy według grup wiekowych-kobiety.....	17
TABELA 10	Struktura mieszkańców gminy według grup wiekowych-mężczyźni.....	18
TABELA 11	Udział % wieku do ogółu mieszkańców mężczyźni.....	18
TABELA 12	Udział % wieku do ogółu mieszkańców kobiety.....	18
TABELA 13	Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym , produkcyjnym poprodukcyjnym w latach 2014-2016.....	19
TABELA 14	Urodzenia i zgony w latach 2014-2016.....	19
TABELA 15	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie w latach 2014-2016.....	21
TABELA 16	Stan organizacji szkół podstawowych i gimnazjum w roku szkolnym 2016/2017.....	24
TABELA 17	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w latach 2016/2017.....	24
TABELA 18	Liczba wypłaconych stypendiów w latach 2014-2016.....	25
TABELA 19	Struktura organizacyjna ośrodka.....	29
TABELA 20	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej e budżecie jednostki samorządu terytorialnego w latach 2014-2016.....	31
TABELA 21	Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych w latach 2014-2016.....	31
TABELA 22	Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2014-2016.....	32
TABELA 23	Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016.....	33
TABELA 24	Obszary problemowe przyznania pomocy społecznej w gminie w latach	

2014-2016.....	34
TABELA 25 Kategoria przestępstw popełnionych w latach 2015-2017.....	36
TABELA 26 Działania prowadzone przez Policję na rzecz bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Płoniawy-Br w latach 2015-2017.....	38
TABELA 27 Ludność w % ogółu ludności -korzystająca z instalacji.....	40
TABELA 28 Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2015-2016.....	41
TABELA 29 Wypłacone dodatki mieszkaniowe w latach 2014-2016.....	41
TABELA 30 Płeć Respondentów.....	43
TABELA 31 Wiek Respondentów.....	44
TABELA 32 Wykształcenie Respondentów.....	45
TABELA 33 Aktywność Respondentów.....	46
TABELA 34 Struktura odpowiedzi na pytanie Nr 2 Czy dostrzega Pan?Pani w gminie niżej wymienione problemy społeczne?.....	47
TABELA 35 Ocena skuteczności działań instytucji powołanych do rozwiązywania niżej wymienionych problemów.....	48
TABELA 36 Odpowiedz udzielona przez Respondentów na pytanie Nr 6.....	50
TABELA 37 Instytucje wskazań.....	51
TABELA 38 Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej OPS w latach 2014- 2016.....	52
TABELA 39 Powody przyznania pomocy w latach 2014-2016.....	52
TABELA 40 Struktura bezrobotnych w gminie Płoniawy-Bramura w latach 2014- 2016.....	54
TABELA 41 Świadczenia w formie zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w latach 2014-2016.....	55
TABELA 42 Dane dotyczące dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2014-2016.....	59
TABELA 43 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	63
TABELA 44 Procedura nałożenia obowiązku leczenia odwykowego (wg stanu na 31.12.2016 r.....	64
TABELA 45 Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności.....	67
TABELA 46 Formy świadczeń.....	68
TABELA 47 Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu ubóstwa w	

latach 2014-2016.....	70
-----------------------	----

WYKRESY:

WYKRES 1 Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016....	12
WYKRES 2 Dochody Gminy na jednego mieszkańca w latach 2014-2016.....	13
WYKRES 3 Ogółem mieszkańcy w latach 2014-2016.....	17
WYKRES 4 Urodzenia i zgony w latach 2014-2016.....	20
WYKRES 5 Ilość osób bezrobotnych w latach 2014-2016.....	22
WYKRES 6 Wypłacone stypendia w latach 2015-2017.....	26
WYKRES 7 Środki finansowe na wydatki pomocy społecznej w latach 2014-2016.....	31
WYKRES 8 Zasiłki rodzinne i dodatki liczba rodzin w latach 2014-2016.....	32
WYKRES 9 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2014-2016.....	34
WYKRES 10 Przestępstwa stwierdzone (oszacowane) Gmina Płoniawy-Bramura stan na 31.12.2016 r.....	37
WYKRES 11 Struktura płci Respondentów badania ankietowego.....	42
WYKRES 12 Struktura wieku Respondentów badania ankietowego.....	43
WYKRES 13 Struktura wykształcenia Respondentów badania ankietowego.....	44
WYKRES 14 Struktura Respondentów badania ankietowego pod względem aktywności zawodowych.....	46
WYKRES 15 Najważniejsze problemy społeczne.....	48
WYKRES 16 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2014-2016.....	52
WYKRES 17 Struktura bezrobocia w latach 2014-2016.....	54
WYKRES 18 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo wychowawczej.....	58
WYKRES 19 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej OPS z powodu alkoholizmu.....	63
WYKRES 20 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w latach 2014-2016.....	71